RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

Xe KAMER

A R R E S T

nr. 263.125 van 28 april 2025
in de zaak A. 241.116/X-18.579

In zake : 1. P.H.
2. H.H.
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Jan Opsommer
kantoor houdend te 9700 Oudenaarde
Simon De Paepestraat 19
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

het VLAAMSE GEWEST
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Veerle Tollenaere
kantoor houdend te 9000 Gent
Koning Albertlaan 128
bij wie woonplaats wordt gekozen

Tussenkomende partij :

de NV DE WERKVENNOOTSCHAP
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Ive Van Giel
kantoor houdend te 2180 Antwerpen
Bist 47
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 5 februari 2024, strekt tot de nietigverklaring het besluit van de Vlaamse regering van 23 november 2023 houdende de definitieve vaststelling van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan ‘Rond Ronse’.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft een memorie van antwoord ingediend en de verzoekende partijen hebben een memorie van wederantwoord ingediend.

De nv De Werkvennootschap heeft een verzoekschrift tot tussenkomst ingediend. De tussenkomende partij heeft een memorie ingediend.

Eerste auditeur An Van den broeck heeft een verslag opgesteld.

De verzoekende partijen, de verwerende partij en de tussenkomende partij hebben een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 28 maart 2025.

Staatsraad Stephan De Taeye heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Jan Opsommer, die verschijnt voor de verzoekende partijen, advocaat Veerle Tollenaere, die verschijnt voor de verwerende partij en advocaat Houda Berrada, die *loco* advocaat Ive Van Giel verschijnt voor de tussenkomende partij, zijn gehoord.

Eerste auditeur An Van den broeck heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. In het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (hierna: RSV) is de N60 (Gent-Valenciennes) geselecteerd als een primaire weg categorie I. De N60 is de verbindingsweg tussen Gent/E17, Frasnes-lez-Anvaing/E429 en Péruwelz/E42 en vormt een belangrijke weg van en naar de Vlaamse Ardennen. De huidige weg loopt dwars door het stadscentrum van Ronse en functioneert daar nog niet als een primaire weg.

3.2. Op 4 juli 2014 stelt de Vlaamse regering een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (hierna: GRUP) 'Missing Link N60 te Ronse' definitief vast.

3.3. Met zijn arrest nr. 235.273 van 30 juni 2016 vernietigt de Raad van State het besluit van de Vlaamse regering van 4 juli 2014 houdende definitieve vaststelling van het GRUP 'Missing Link N60 te Ronse'.

3.4. Op 14 juli 2016 beslist de Vlaamse regering om een nieuw planningsproces op te starten volgens de procedure van het geïntegreerd planningsproces teneinde onder andere de mobiliteitsproblematiek rond Ronse aan te pakken. In deze beslissing is aangegeven dat het doorgaand verkeer doorheen het stadscentrum van Ronse een zware belasting is voor de verkeersleefbaarheid en dat de gebrekkige ontsluiting van de regio één van de zwakke schakels is in de economische ontwikkeling van Zuid-Oost-Vlaanderen.

Het geïntegreerd planningsproces is opgevat als een ruimtelijk planningsproces waarbij niet alleen de mobiliteitsopgave in de regio bekeken wordt, maar ook onderzocht wordt op welke wijze meerdere ruimtelijke opgaves vanuit een meer geïntegreerde benadering gelijktijdig aangepakt kunnen worden en er maatschappelijke meerwaarde gerealiseerd kan worden. Het gaat dan in het bijzonder over de ruimtelijke opgaves voor de open ruimte zoals die in uitvoering van het RSV uitgewerkt zijn in de ruimtelijke visie voor landbouw, natuur en bos voor de regio Vlaamse Ardennen. Deze ruimtelijke visie vormt de basis voor de

afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur waarbij onder meer bijkomende natuur- en bosgebieden afgebakend worden in functie van de realisatie van de Europese Natura 2000-doelen en de realisatie van het Vlaams Ecologisch Netwerk (hierna: VEN) en het Integraal Verwevend en Ondersteunend Netwerk (hierna: IVON), de te behouden agrarische gebieden vastgelegd worden en erfgoedlandschappen afgebakend worden.

Daarnaast is er ook een stedelijk luik, dat een aantal woon- en woonuitbreidingsgebieden betreft. Het gaat om nog niet gerealiseerde gebieden op het grondgebied van de stad Ronse, die gelegen zijn buiten het door de provincie Oost-Vlaanderen afgebakende kleinstedelijk gebied Ronse. Gelet op de eerder perifere ligging buiten de afbakeningslijn van het kleinstedelijk gebied en aangezien de gebieden niet nodig zijn voor de invulling van de toekomstige woonbehoefte, wordt voorgesteld om die gebieden een openruimtebestemming te geven.

3.5. Op 17 mei 2019 keurt de Vlaamse regering de startnota en de bijhorende procesnota voor het GRUP ‘Rond Ronse’ goed.

3.6. Van 4 juni 2019 tot 2 augustus 2019 vindt een raadpleging van de bevolking plaats over de door de Vlaamse regering goedgekeurde start- en procesnota. Op 11 juni 2019 vindt een infomarkt over de start- en procesnota plaats. Het verslag over de ontvangen adviezen en inspraakreacties worden als bijlage bij de startnota gevoegd.

3.7. Er wordt een eerste scopingnota opgemaakt, die voortbouwt op de startnota en rekening houdt met alle adviezen en opmerkingen van de publieke raadpleging en de participatiemomenten die naar aanleiding van de startnota werden georganiseerd (hierna: scopingnota 1).

In scopingnota 1 worden volgende zaken opgenomen:

"- [E]en beschrijving van de te onderzoeken effecten en van de inhoudelijke aanpak van de effectbeoordelingen, met inbegrip van de methodologie
- Een vertaling van de plandoelstellingen uit de startnota naar verfijnde plandoelstellingen.
- Een overzicht van mogelijke planalternatieven voor de lijninfrastructuur. Deze planalternatieven vertrekken vanuit eerder onderzoek, vanuit studiewerk van het team 'Rond Ronse' en vanuit inspraak in het kader van de publieke consultatieperiode over de start- en procesnota.
- Een overzicht van alternatieven voor bosuitbreiding met het oog op de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen voor de regio van de Vlaamse Ardennen.
- De methodiek die gehanteerd zal worden om de redelijkheidstoets uit te voeren. Deze redelijkheidstoets laat toe om in de tweede versie van de scopingnota redelijke alternatieven te onderscheiden van niet-redelijke alternatieven."

3.8. Van 9 juni 2020 tot 7 augustus 2020 vindt er over scopingnota 1 een raadpleging van de bevolking plaats. Op 29 juni 2020 wordt er een publiek participatiemoment in de vorm van een digitale vragensessie georganiseerd.

3.9. Vervolgens wordt er een tweede scopingnota opgemaakt, die voortbouwt op de startnota en op scopingnota 1 en rekening houdt met alle adviezen en opmerkingen van de publieke raadpleging en de participatiemomenten die naar aanleiding van de startnota en scopingnota 1 werden georganiseerd (hierna : scopingnota 2). Scopingnota 2 bevat, naast de te onderzoeken ruimtelijke aspecten en de te bepalen bijhorende effectbeoordelingen, onder meer nieuwe mobiliteitsalternatieven, het resultaat van de redelijkheidstoets op de mobiliteitsalternatieven, structuurschetsen voor de open ruimten en nieuw kaartmateriaal met zoekzones voor bebossing.

3.10. Van 12 januari 2021 tot 12 maart 2021 vindt over scopingnota 2 een raadpleging van de bevolking plaats. Op 26, 27 en 28 januari 2021 en op 2, 4 en 9 februari 2021 worden er publieke participatiemomenten in de vorm van digitale gesprekstafels georganiseerd.

3.11. Vervolgens wordt er een derde scopingnota opgemaakt, die verder bouwt op de startnota, scopingnota 1 en scopingnota 2 en de verwerking bevat van de inspraak op de in scopingnota 2 opgenomen, te onderzoeken

ruimtelijke aspecten, alsook effectbeoordelingen die al dan niet moeten worden uitgevoerd en – indien van toepassing – de methode ervan (hierna : scopingnota 3). In scopingnota 3 worden ook twee nieuwe combinatiealternatieven opgenomen.

3.12. Op 23 juni 2022 beslist de provincie Oost-Vlaanderen tot de delegatie van de planningsbevoegdheid aan het Vlaamse Gewest voor de als secundaire weg geselecteerde zuidelijke omleidingsweg.

3.13. Op 28 juni 2022 vindt de plenaire vergadering over het voorontwerp van het GRUP ‘Rond Ronse’ plaats.

3.14. Op 20 januari 2023 stelt de Vlaamse regering het ontwerp van het GRUP ‘Rond Ronse’ voorlopig vast.

3.15.1. Luidens de toelichtingsnota bij het plan vertrekt het planningsproces voor het GRUP ‘Rond Ronse’ vanuit de doelstelling om in uitvoering van het RSV een duurzame oplossing te bieden voor de mobiliteitsproblematiek in en rond Ronse (hoofddoelstelling 1). Daarnaast wordt, vanuit de geïntegreerde benadering van dit planningsproces, ook gestreefd naar het realiseren van maatschappelijke meerwaarden door de verbetering van de ruimtelijke structuur (hoofddoelstelling 2). Dit gebeurt door in te spelen op potenties en ruimtelijke opgaves in domeinen als ruimte, landschap, ecologie en milieu, landbouw en erfgoed. Door het benutten van deze potenties en het omzetten naar synergiën worden wederzijdse doelstellingen versterkt.

3.15.2. Hoofddoelstellingen 1 en 2, en de *sub*doelstellingen, van het plan worden in de toelichtingsnota bij het plan als volgt uiteengezet :

> “• Hoofddoelstelling 1. Het oplossen van de regionale mobiliteitsproblematiek.
> - *Sub*doelstelling 1.1 Het realiseren van een kwalitatieve bovenlokale verbinding.
> - *Sub*doelstelling 1.2 Het verbeteren van de lokale verkeerssituatie in functie van leefbaarheid en veiligheid.
> - *Sub*doelstelling 1.3 Het verbeteren van de multimodaliteit.

• Hoofdoelstelling 2. Creatie van maatschappelijke meerwaarde door verbetering van de ruimtelijke structuur.
- *Sub*doelstelling 2.1 Het beschermen en herstellen van natuur
- *Sub*doelstelling 2.2 Het verhogen van de landschappelijke kwaliteit van de Vlaamse Ardennen
- *Sub*doelstelling 2.3 Het verhogen van de kwaliteit van de stedelijke rand
- *Sub*doelstelling 2.4 Het bieden van een toekomstperspectief aan de landbouw."

Het plan geeft daarmee uitvoering aan:

"• de richtinggevende en bindende bepalingen van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen met betrekking tot de lijninfrastructuur en de afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur.
• de beslissing van de Vlaamse Regering van 8 mei 2009 over de afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur in de regio Vlaamse Ardennen
• de beslissing van de Vlaamse Regering van 23 april 2014 over de vaststelling van de Europese Natura 2000-doelen voor het habitatrichtlijngebied BE2300007 Bossen van de Vlaamse Ardennen en andere Zuidvlaamse bossen.
• de doelstellingen van het onroerenderfgoedbeleid door het aanduiden van erfgoedlandschappen voor items uit de vastgestelde landschapsatlas in de zin van het onroerenderfgoeddecreet, zijnde de landschapsatlasrelicten:
- Vlaamse Ardennen van Kluisbos tot Koppenberg
- Muziekbos-Koekamerbos."

3.15.3. Hoofddoelstelling 2 wordt in de toelichtingsnota bij het plan als volgt nader uiteengezet :

"2.2.2 Hoofddoelstelling 2. Het creëren van maatschappelijke meerwaarde door verbetering van de ruimtelijke structuur
Met het planningsproces voor het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Rond Ronse' wordt naast de realisatie van de nieuwe lijninfrastructuur ook gestreefd naar het realiseren van maatschappelijke meerwaarde door de verbetering van de ruimtelijke structuur. Deze doelstelling houdt in dat op basis van een integrale aanpak wordt nagegaan of en in welke mate meerwaardes, hierna omschreven als *sub*doelstellingen, in het kader van dit planningsproces kunnen worden meegenomen en gerealiseerd. Dit kan door in te spelen op potenties en opgaves in domeinen als ruimte, landschap, ecologie en milieu, landbouw en erfgoed. Door het benutten van deze potenties en het omzetten naar synergiën kunnen wederzijdse doelstellingen worden versterkt. De uitvoering van het RSV wat betreft de N60 fungeert daarbij, waar opportuun, als katalysator en hefboom voor de realisatie van dergelijke maatschappelijke meerwaarde.

*Sub*doelstelling 2.1 Het beschermen en herstellen van natuur

Deze subdoelstelling betreft het vastleggen van bijkomende natuur- en bosgebieden in functie van het realiseren van de vastgestelde Natura 2000-doelen voor het habitatrichtlijngebied 'Bossen van de Vlaamse Ardennen en andere Zuid-vlaamse bossen' zoals goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 23 maart 2014. Die doelen omvatten het realiseren van één groot aaneengesloten boscomplex in de bossengordel Kluisbos-Hotond-Koppenberg (richtwaarde 717 ha) en het realiseren van een grote aaneengesloten boskern rond het Muziekbos (richtwaarde 266 ha). Om tot de vooropgestelde oppervlakte aan bos te komen is er binnen de contouren van het habitatrichtlijngebied minstens ca. 250 ha bosuitbreiding nodig binnen de gordel Kluisbos-Hotond-Koppenberg en ca. 100 ha bosuitbreiding rond het Muziekbos.

Het GRUP 'Rond Ronse' fungeert hierbij als hefboom om deze bosuitbreiding te realiseren. Waar mogelijk worden opportuniteiten tot herbestemming met het oog op de realisatie van deze instandhoudingsdoelstellingen benut.

Ook de waterkwaliteit en het behalen van een goede toestand ervan tegen 2027 voor de aandachtsgebieden zijn van belang.

*Sub*doelstelling 2.2 Het verhogen van de landschappelijke kwaliteit van de Vlaamse Ardennen

Het openruimtegebied binnen het plangebied 'Rond Ronse' wordt gekenmerkt door een hoge landschappelijke waarde.

De landschappelijke (erfgoed)waarde of identiteit van het landschap wordt onderstreept door het feit dat binnen het plangebied de 'Heuvel van Bossenare' ten Oosten van Etikhove, samen met de bovenloop van de Nederaalbeek, is aangeduid als erfgoedlandschap. Naast deze erfgoedlandschappen zijn de Vlaamse Ardennen van Koppenberg tot Kluisberg en Muziekbos-Koekamerbos als landschapsatlasrelict opgenomen in de vastgestelde landschapsatlas. Het is dan ook een plandoelstelling om deze hoge landschappelijke waarde te behouden en waar mogelijk te versterken en de vastgestelde landschapsatlasrelicten op te nemen als erfgoedlandschappen.

Deze *sub*doelstelling wordt vooral verfijnd op basis van volgende twee elementen:

• Veiligstellen van de landschappelijke kwaliteit van de Vlaamse Ardennen,

• Maatregelen ter versterking van de landschappelijke kwaliteiten en structuren.

*Sub*doelstelling 2.3. Het verhogen van de kwaliteit van de stedelijke rand

Complementair aan de bevoegdheden van diverse lokale en bovenlokale is de doelstelling in te zetten op het benutten van opportuniteiten die zich presenteren in relatie tot het stedelijk weefsel. Daarom wordt rekening gehouden met volgend element:

• Kwaliteit verhogen stedelijke rand, ontharden en bestendigen open ruimte langs de stadsrand.

*Sub*doelstelling 2.4 Het bieden van een toekomstperspectief aan de landbouw

Met deze *sub*doelstelling wordt beoogd de gronden van de familiale landbouw veilig te stellen op lange termijn. Het GRUP 'Rond Ronse' moet

ook een hefboom zijn om aan de nog talrijk aanwezige toekomstbestendige landbouwbedrijven op lange termijn de nodige zekerheid te bieden over de ruimte waar ze hun activiteiten verder kunnen ontwikkelen. In het bijzonder door het eventueel (her)bevestigen van landbouwgronden en door het uitvoeren van een landinrichtingsproject waarbij ook de gevolgen van de bijkomende bebossing worden ondervangen."

3.15.4. De hoofddoelstelling 1 wordt vertaald in het deelplan 1 "Bovenlokale wegverbinding N60 en zuidelijke omleidingsweg" en de hoofddoelstelling 2 in het deelplan 2 "Vlaamse Ardennen rond Ronse".

Deelplan 2 wordt verder opgesplitst in de volgende gebieden :

"2a. De randstedelijke openruimtegebieden ten zuiden van Ronse.
2b. De Vlaamse Ardennen van Koppenberg tot Hoogberg.
2c. De Vlaamse Ardennen van Kluisberg tot Hotondberg.
2d. De Vlaamse Ardennen van Heynsdaele tot Bois Joly.
2e. De Vlaamse Ardennen rond Muziekbos en Koekamerbos."

De onderstaande figuur geeft de situering weer van deelplan 2 "Vlaamse Ardennen rond Ronse":

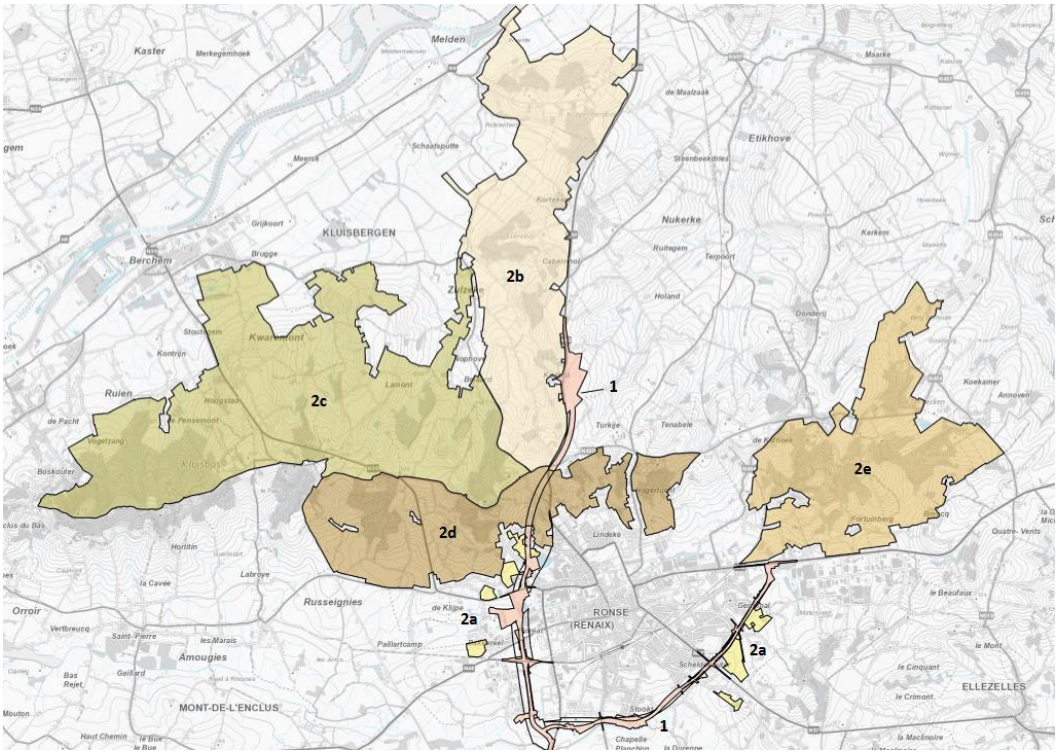

3.15.5. In de toelichtingsnota leest men ter verantwoording van de omzetting naar bosgebied binnen het te dezen relevante deelplan 2b, waarbinnen de percelen van de verzoekende partijen zich situeren, het volgende:

> "Samenhangende complexen van zéér waardevol historisch bos behouden, verbinden en versterken als structuurbepalende natuur- en/of landschapselementen
> Er wordt een aaneengesloten gebied bestemd als 'bosgebied' (B) met overdruk 'grote eenheid natuur' (GEN) in functie van het behoud, het versterken en met elkaar verbinden van het Onderbos, Koppenbergbos, Elenebos, Spijkerbos, de bosfragmenten bij Cabernhol en Kuithol en het Hoogbergbos/Colinabos.
> Om de vastgestelde Natura 2000-doelen te kunnen realiseren en tot gunstige staat van instandhouding te komen is het noodzakelijk om tot een aaneengesloten bosstructuur te komen waarbij de verschillende boskernen effectief met elkaar verbonden worden en er geen onoverkomelijke ecologische barrières zijn. In een beperkt aantal gevallen is het omwille van de ruimtelijke context niet aangewezen of mogelijk om die bosverbindigen binnen de contouren van het habitatrichtlijngebied (SBZ-H) te realiseren en worden de bosverbindingen buiten SBZ-H voorzien. Dat is op volgende locaties het geval:
>
> • Onderaan de zuidflank van de Koppenberg wordt een bosverbinding voorzien tussen in de zone die op het gewestplan reeds bestemd was als bosuitbreidingsgebied. Op die manier kan een voldoende brede ecologische verbindingszone gerealiseerd worden tussen het bos aan de westzijde van de Koppenberg (Rotelenberg) en Koppenbergbos-zuid. Om het vergezicht vanop het plateau van de Koppenberg naar Zulzeke te vrijwaren, is het aangewezen deze bosverbinding 'laag' te houden via een aangepaste soortenkeuze i.f.v. een hakhoutbeheer. Deze verbinding is nodig omdat de verbindingsmogelijkheden aan de westrand van de Koppenberg te beperkt zijn omdat er op die locaties rekening gehouden moet worden met het vergezicht op de Scheldevallei. Deze bosverbinding ligt binnen een zone die op de Villaretkaart (1745-1748) nog volledig bebost was.
> • Ter hoogte van de steilrand aan de Kortekeer is het SBZ-H volledig verkaveld en bebouwd. Omwille van de aanwezigheid van een aantal woningen en tuinen is het niet mogelijk een bosverbinding te[…] realiseren binnen de contour van het SBZ-H. Daarom wordt de bosverbinding ten noorden van deze bebouwingscluster voorzien en lager op de helling van de Kortekeer, net buiten het SBZ-H tussen de woningen gelegen Kortekeer 2 en 3. Op die manier wordt ook een homogene landschappelijk begrenzing van […] de bosstructuur gerealiseerd op de steilrand waarbij de grens tussen het bos op de flank en het lagergelegen open landbouwgebied min of meer de 50m-hoogtelijn

volgt. Deze bosverbinding ligt binnen een zone die op de Villaretkaart (1745-1748) nog volledig bebost was.

• Ter hoogte van de woning Kuitholstraat 4 is de perimeter van het SBZ-H te smal om een functionele bosverbinding te kunnen realiseren. Om die reden worden ook de aansluitende delen van de lagergelegen percelen mee opgenomen als bosgebied zodat een robuuste bosverbinding gerealiseerd kan worden tussen de woningen Kuitholstraat 4 en 6. Daarnaast wordt onderaan de helling aan weerszijden van de Kui[t]holbeek en tussen de woningen Zeelstraat 7 en 8 een smalle strook bestemd als bosgebied. Deze strook buiten SBZ-H is op zich te smal om als bosverbinding voor de bosstructuur van het SBZ-H te functioneren, maar wordt omwille van het behoud van de continuïteit van de groenblauwe valleistructuur van de Kuitholbeek wel opgenomen binnen een bestemming bosgebied waarbij het vergroenen met bomen of struiken van deze stroken langs de beek bij kan dragen tot het realiseren van een complementaire natte ecologische verbinding en een buffering van de waterloop ten aanzien van de afstroming van bodemmateriaal en nutriënten vanuit de hoger gelegen en aangrenzende landbouwpercelen.

• Omwille van de aanwezigheid van verschillende woningen binnen de afbakening van het SBZ-H langs de Zeelstraat en de zeer beperkte onbebouwde ruimte die er is tussen de aanwezige woningen om een functionele ecologische bosverbinding te realiseren, wordt ervoor geopteerd om de bosverbinding iets zuidelijker te voorzien, net buiten het habitatrichtlijngebied. Op die manier kan de bosverbinding ook landschappelijk beter geïntegreerd worden in het landschap door eerst het lagergelegen valleitje te volgen, vervolgens de heuvelkam van de Zeelstraat over te steken ter hoogte van het bestaande bosje langs de Zeelstraat (ten zuiden van woning Zeelstraat 12) en zo aan te sluiten op de vallei van de Kuitholbeek. De cluster van zonevreemde woningen van het gehucht Kuithol en de daarrond gelegen landbouwpercelen vormt zo een meer samenhangende openruimtekamer. Deze bosverbinding ligt volledig binnen een zone die op de Ferrariskaart bebost was. Bebossing op deze locatie kan ook bijdragen aan de aanpak van de erosieproblematiek van deze zeer hoog erosiegevoelige akkers.

Een aantal zones worden bestemd als ‘natuurgebied’ (N) met overdruk ‘grote eenheid natuur’ (GEN) in functie van het behoud van waardevolle graslanden en/of het behoud van waardevolle vergezichten. Omwille van deze specifieke landschappelijke en/of ecologische waarden is het niet aangewezen dat deze zones bebost worden. Via een gebiedsspecifieke overdruk inzake inrichting en beheer wordt in de stedenbouwkundige voorschriften opgenomen dat deze zones onbebost en open dienen te blijven. Het gaat om:

• De westflank van de Koppenberg (Rotelenberg) wordt bestemd als ‘natuurgebied’ (N) met overdruk ‘grote eenheid natuur’ (GEN) in functie van het behoud van het open landschapsecologisch

waardevol graslandcomplex en de waardevolle vergezichten op de Scheldevallei van op de Koppenberg. Dit wordt als één van de meest waardevolle gezichten beschouwd. Onderaan de helling van het Onderbos valt ook het zicht vanaf de Lourdesgrot naar Melden binnen dit vergezicht.

• Een zone tussen de rand van het Elenebos en Cabernhol met waardevolle graslanden die een waardevol vergezicht over de valleien van de Meerschbeek en Kuitholbeek en het Goed Ten Broecke vormt.

In functie van een gefaseerde realisatie van de beoogde bosuitbreiding wordt een gefaseerde inwerkingtreding van de natuur- of bestemming voorzien, waarbij voor een aantal zones die actueel een agrarische bestemming hebben en [een] landbouwgebruik kennen de natuur- of bosbestemming (en de daaraan gekoppelde 'nulbemesting' vanuit het mestdecreet) in gaat in 2035. Deze gebieden worden aangeduid met de overdruk Grote Eenheid Natuur in Ontwikkeling (GENO).

Voor natuur- en bosgebieden die thans reeds in SBZ-H of VEN liggen, vervallen de huidige ontheffingen op het bemestingsverbod (wellicht) in 2028.

Een aantal zones met bestaande zonevreemde bebouwing die enclaves vormen of grotendeels omsloten zijn door bos, worden opgenomen als 'gemengd openruimtegebied' (GO). Het gaat om:

• De zones op het plateau op de Koppenberg met verspreide bebouwing, landbouw, tuinen en bosjes. Binnen deze zone wordt géén bosuitbreiding nagestreefd. Het zicht naar het zuiden vanop het plateau moet 'open' blijven. De bebossing onderaan de helling moet 'laag' blijven om dit vergezicht te vrijwaren. Er wordt een specifieke aanduiding in overdruk opgenomen waarin dit verordenend vastgelegd wordt in de stedenbouwkundige voorschriften.

• De cluster met zonevreemde bebouwing, landbouw en tuinen op de steilrand van de Kortekeer.

• De cluster met zonevreemde bebouwing, landbouw en tuinen van het gehucht Cabernhol. Rond de bestaande bebouwing wordt voldoende onbeboste open ruimte voorzien zodat ook de waardevolle vergezichten vanuit deze zonevreemde woningen in belangrijke mate behouden kunnen blijven.

• De cluster met zonevreemde bebouwing, tuinen en aantal ingesloten akkerpercelen van het gehucht Kuithol (Zeelstraat/Kuitholstraat).

De cluster met bestaande zonevreemde bebouwing, tuinen en kleinere natuur-, bos- en landbouwfrag[…]menten ter hoogte van de Zeelstraat-N60-Zandstraat wordt opgenomen als 'gemengd openruimtegebied' (GO).

Op Figuur 6-19 is het voorkeursscenario voor de gewenste bosstructuur aangegeven op basis waarvan de afbakeningen van de gebieden met bestemming bosgebied in het ruimtelijk uitvoeringsplan gebeurde. Belangrijk om daarbij aan te geven is dat het ruimtelijk uitvoeringsplan géén concreet inrichtings- of uitvoeringsplan is voor de effectieve realisatie van de bosuitbreiding en dus ook niet vastlegt welke delen van de als bosgebied bestemde percelen effectief en onder welke vorm (soortenkeuze, beheervorm…) bebost zullen worden. Het ruimtelijk uitvoeringsplan legt

ook niet vast wie of wanneer de bosbestemming gerealiseerd wordt. De stedenbouwkundige voorschriften leggen enkel de ‘bestemming’ vast en geven aan welke handelingen wel of niet toegelaten/vergunbaar zijn in een gebied.
Bij de concrete opmaak van inrichtingsplannen voor de realisatie van de bosbestemmingen zal een concreet bebossingsplan op perceelsniveau opgemaakt moeten worden waarbij in detail uitgewerkt zal worden waar welke bomen geplant zullen worden, hoe de bosranden vormgegeven worden, welke paden en open plekken voorzien worden… De percelen met bestemming ‘bosgebied’ zijn dus slechts te beschouwen als een ruimtelijk kader waarbinnen de bebossing gedifferentieerd gerealiseerd kan worden met inbegrip van de overgangszones naar het omliggend landgebruik (landbouw, woningen…). Die overgang bestaat in het ideale geval uit een zoom, die uit een ruigere grasvegetatie bestaat, en een mantel, die uit een struikvegetatie of hakhout bestaat. De breedte van een goede bosrand varieert tussen 1 tot 1,5 maal de boomhoogte. De breedte kan variëren om tot een golvende rand te komen. Een golvende rand zorgt voor meer variatie en biodiversiteit. De zoom en de mantel dienen periodiek en gefaseerd gemaaid en gekapt te worden.
Bij hakhoutbeheer wordt een loofboom of struik afgezaagd (of ‘afgezet’) op een hoogte die ongeveer gelijk is aan de dikte van de stam. De boom of struik zal dan vanuit het overgebleven stamdeel of vanuit de wortels nieuwe takken of stammen aanmaken. Afhankelijk van de boomsoort gebeurt dat afzetten eens om de 5 tot 15 jaar.
[figuur]
Bosverbindingen zijn smalle stroken bos die een functionele ecologische verbinding vormen tussen twee boskernen. Bij de opmaak van het plan is er op basis van de adviezen van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek vanuit gegaan dat deze verbindingen min. 50 m breed moeten zijn om een goed functionerende verbinding te realiseren waarmee tot een gunstige staat van instandhouding gekomen kan worden. Het ruimtelijk uitvoeringsplan legt niet vast hoe deze bosverbindingen ingericht moeten worden. Het kan zowel gaan om een brede strook hakhoutbos als om een smalle strook hooghout die aan beide zijden opgebouwd is met een mantel-zoomvegetatie. Bij de opmaak van de inrichtingsplannen moet op basis van de concrete landschappelijke context verder bepaald worden welke inrichtingsvorm het meest aangewezen is op de betreffende locatie.
[figuren]
Waar de bosverbindingen wegen met twee rijvakken kruisen (wegbreedte > 3 m), zijn ontsnipperingsmaatregelen aangewezen. Het kan daarbij gaan om het plaatselijk versmallen tot één rijstrook (max. 3 m breed), het ontharden en beplanten van de bermen, het wegnemen van de straatverlichting en het voorzien van kleine faunatunnels voor bv. amfibi[e]ën. In een aantal gevallen moet het mogelijk zijn om tot een volledige knip voor gemotoriseerd verkeer te komen en de weg te reduceren tot een overharde fiets- of voetweg. Binnen dit deelplan is vooral ter hoogte van de Hoogbergstraat een on[tsn]ipperingsinitiatief en herinrichting aangewezen om tot een goed functionerende bosverbinding te komen.”

3.16. Eerste verzoeker is eigenaar en gebruiker van meerdere percelen grasland. Hij situeert deze percelen als volgt (blauw omrand) in zijn verzoekschrift – de percelen in eigendom van eerste verzoeker worden ter verduidelijking met een rode bol gemarkeerd:

Tweede verzoekster is de dochter van eerste verzoeker. Zij stelt mee te helpen in de uitbating van het familiale landbouwbedrijf, eerste verzoeker op korte termijn te zullen opvolgen als exploitant, en mede-eigenaar te zijn van "heel wat percelen landbouwgrond die in het landbouwbedrijf worden uitgebaat".

Volgens de bestemmingsvoorschriften van het bij koninklijk besluit van 24 februari 1977 vastgestelde gewestplan Oudenaarde zijn de percelen die eigendom zijn van eerste verzoeker gesitueerd in bosgebied, met uitzondering van een deel van de twee meest westelijk gelegen percelen, dat in landschappelijk waardevol agrarisch gebied gelegen is:

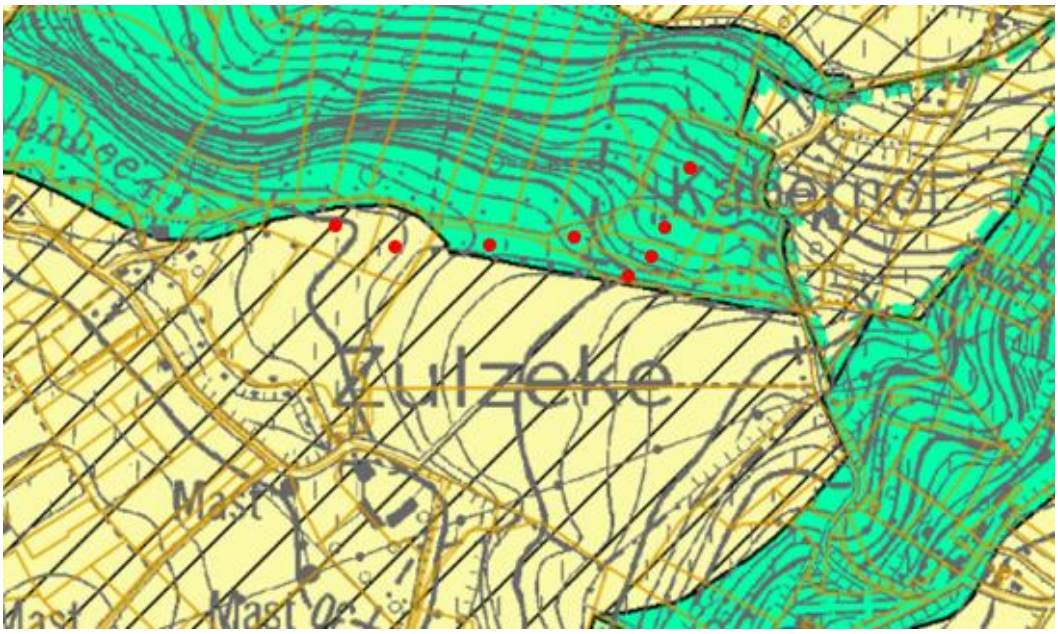

Ook de percelen waarvan eerste verzoeker gebruiker is, zijn grotendeels gelegen in bosgebied, waarbij delen ervan in landschappelijk waardevol agrarisch gebied gelegen zijn.

3.17. Tijdens het openbaar onderzoek, dat van 10 maart 2023 tot 8 mei 2023 over het ontwerp van het GRUP ‘Rond Ronse’ wordt georganiseerd, worden 640 inspraakreacties ontvangen. Ook de verzoekende partijen dienen een bezwaar in.

3.18. Op 9 oktober 2023 keurt het agentschap voor Natuur en Bos de passende beoordeling en de verscherpte natuurtoets goed.

3.19. Op 10 oktober 2023 beoordeelt het team Omgevingseffecten van de Vlaamse overheid (hierna: het team Mer) de kwaliteit van het planmilieueffectrapport (hierna: plan-MER) als voldoende.

3.20. Op 22 november 2023 brengt de afdeling Wetgeving van de Raad van State advies nr. 74.795/1 uit over het ontwerp van het GRUP ‘Rond Ronse’.

3.21. Met het bestreden besluit van 23 november 2023 stelt de Vlaamse regering het GRUP ‘Rond Ronse’ definitief vast.

Figuur 7-1 uit de toelichtingsnota bevat het volgend overzicht van al de herbestemmingen die met het GRUP ‘Rond Ronse’ worden doorgevoerd – de percelen van de verzoekende partijen worden er ter verduidelijking benaderend op aangeduid (rode cirkel):

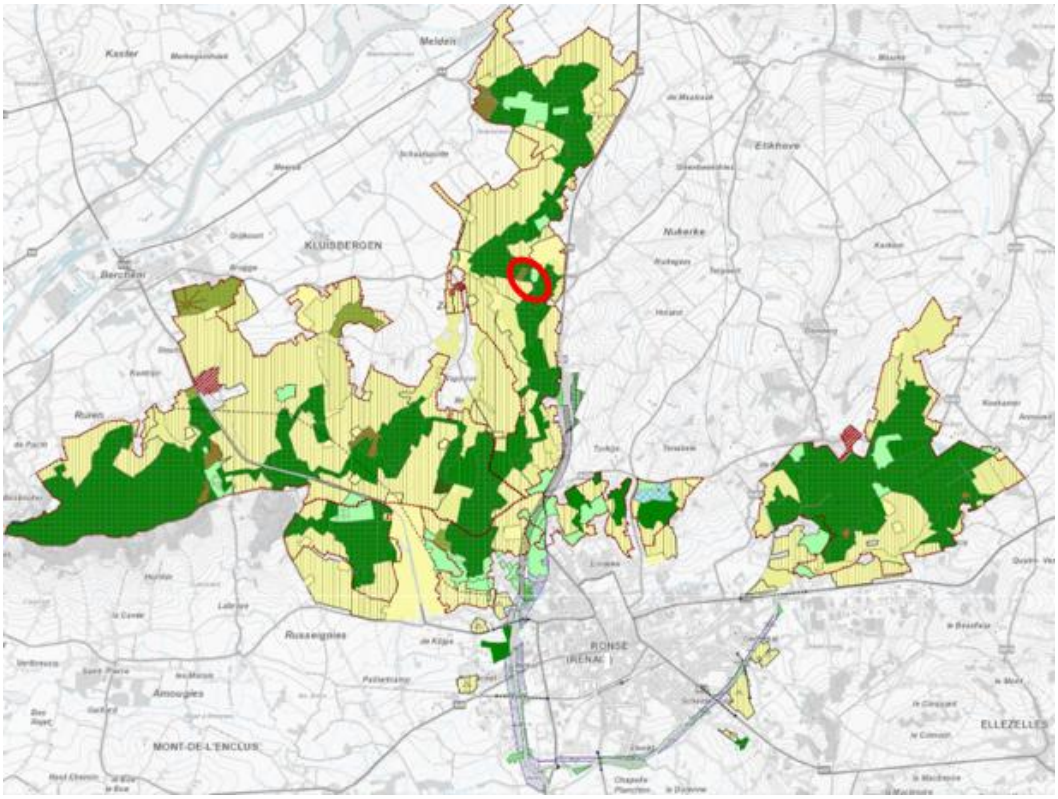

3.22. De verzoekende partijen geven in hun verzoekschrift het volgende detail van het grafisch plan van het GRUP ‘Rond Ronse’ weer, met de bestemmingsvoorschriften voor hun percelen in eigendom (rood omrand) en in gebruik (blauw omrand):

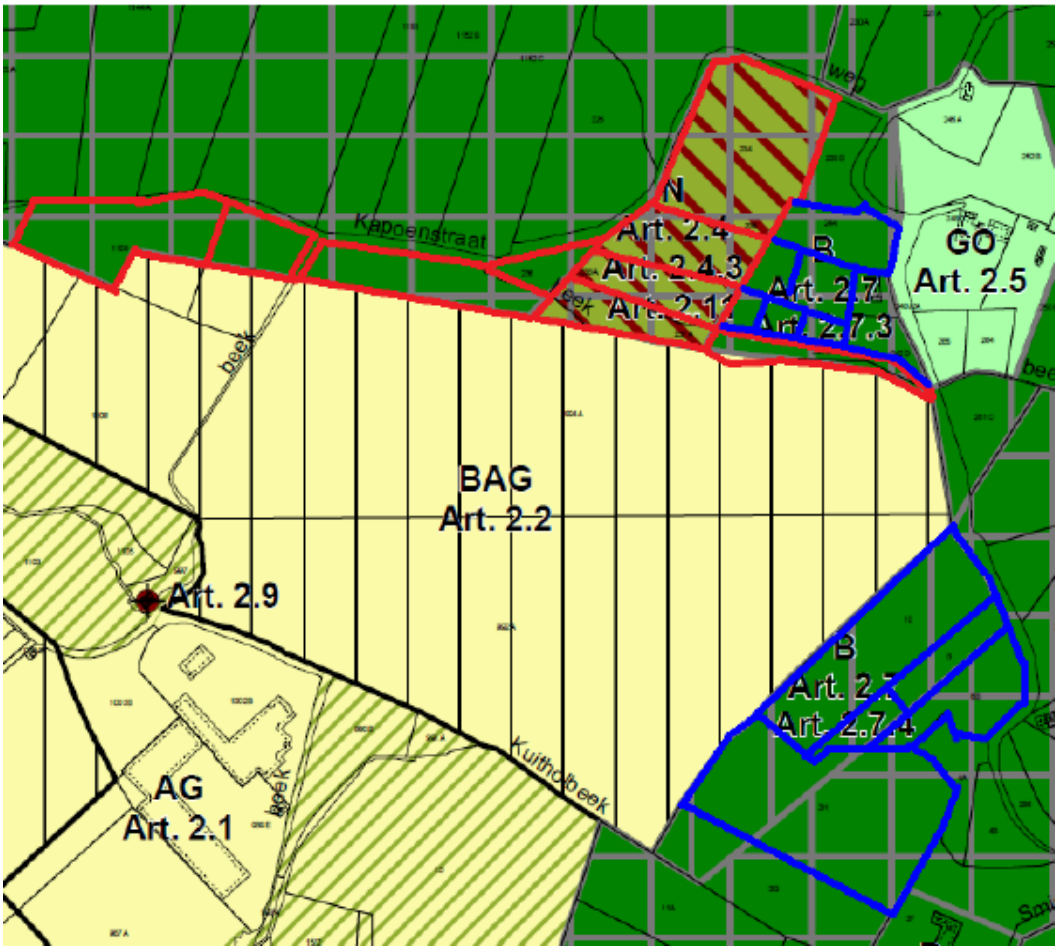

3.23. De stedenbouwkundige voorschriften van artikel 2.7 ‘bosgebied’ van het GRUP luiden:

B *Dit gebied behoort tot de categorie van gebiedsaanduiding 'bos'.* **Artikel 2.7. Bosgebied**
Art. 2.7.1 Bepalingen m.b.t. de bestemming
Het gebied is bestemd voor de instandhouding, de ontwikkeling en het herstel van bos. Alle handelingen die nodig of nuttig zijn voor de aanleg, het beheer en de inrichting van bos zijn toegelaten. Alle handelingen die nodig of nuttig zijn voor de instandhouding, het herstel en de ontwikkeling van de natuur, het natuurlijk milieu en van de landschapswaarden zijn toegelaten, voor zover ze de ruimtelijk-functionele samenhang en ruimtelijk-structurerende waarde van de bestaande bossen niet wezenlijk in het gedrang brengen. Het aanbrengen van kleinschalige infrastructuur in functie van de sociale, educatieve en recreatieve functies van het bosgebied of in functie van functioneel langzaam verkeer (m.i.v. een fietssnelweg) is toegelaten voor zover de ruimtelijk-ecologische draagkracht van het bosgebied niet overschreden wordt.
Art. 2.7.2 Bepalingen m.b.t. het waterbeheer
Handelingen die nodig of nuttig zijn voor: - het behoud en herstel van het waterbergend vermogen van rivier- en beekvalleien, - het behoud en herstel van de structuurkenmerken van de rivier- en beeksystemen, de waterkwaliteit en de verbindingsfunctie, - het behoud, het herstel en de ontwikkeling van overstromingsgebieden, het beheersen van overstromingen of het voorkomen van wateroverlast in voor bebouwing bestemde gebieden en het voorkomen van droogte, - het beveiligen van vergunde of vergund geachte bebouwing en infrastructuren tegen overstromingen zijn toegelaten voor zover daarbij gebruik gemaakt wordt van de technieken van natuur-technische milieubouw. De in artikel 2.7.1 genoemde handelingen kunnen slechts toegelaten worden voor zover ze verenigbaar zijn met de waterbeheerfunctie van het gebied en het waterbergend vermogen van rivier- en beekvalleien niet doen afnemen.
 (aanduiding in overdruk) *Deze overdruk heeft geen eigen bestemmingscategorie maar volgt de bestemmingscategorie van de grondkleur* **Artikel 2.7.3 Grote Eenheid Natuur**
Het in overdruk aangeduide gebied is een grote eenheid natuur.

 (aanduiding in overdruk) *Deze overdruk heeft geen eigen bestemmingscategorie maar volgt de bestemmingscategorie van de grondkleur* **Artikel 2.7.4 Grote Eenheid Natuur in Ontwikkeling**
Het in overdruk aangeduide gebied is een grote eenheid natuur in ontwikkeling. De bepalingen van artikel 2.7.1 en 2.7.2 (bosgebied) gaan in op 31 december 2034. Tot die datum gelden de bepalingen van artikel 2.3 (agrarisch gebied met ecologisch belang).

3.24. De stedenbouwkundige voorschriften van artikel 2.4 'natuurgebied' van het GRUP luiden:

N

Dit gebied behoort tot de categorie van gebiedsaanduiding 'reservaat en natuur'.

Artikel 2.4. Natuurgebied

Artikel 2.4.1 Bepalingen m.b.t. de bestemming

Het gebied is bestemd voor de instandhouding, de ontwikkeling en het herstel van de natuur, het natuurlijk milieu en bos.

Alle handelingen die nodig of nuttig zijn voor de instandhouding, het herstel en de ontwikkeling van de natuur, het natuurlijk milieu en van de landschapswaarden zijn toegelaten.

Het aanbrengen van kleinschalige infrastructuur in functie van de sociale, educatieve en recreatieve functies van het natuurgebied is toegelaten voor zover de ruimtelijk-ecologische draagkracht van het natuurgebied niet overschreden wordt.

Artikel 2.4.2 Bepalingen m.b.t. het waterbeheer

Handelingen die nodig of nuttig zijn voor:

- het behoud en herstel van het waterbergend vermogen van rivier- en beekvalleien,
- het behoud en herstel van de structuurkenmerken van de rivier- en beeksystemen, de waterkwaliteit en de verbindingsfunctie,
- het behoud, het herstel en de ontwikkeling van overstromingsgebieden, het beheersen van overstromingen of het voorkomen van wateroverlast in voor bebouwing bestemde gebieden en het voorkomen van droogte,
- het beveiligen van vergunde of vergund geachte bebouwing en infrastructuren tegen overstromingen

zijn toegelaten voor zover daarbij gebruik gemaakt wordt van de technieken van natuur-technische milieubouw.

De in artikel 2.4.1 genoemde handelingen kunnen slechts toegelaten worden voor zover ze verenigbaar zijn met de waterbeheerfunctie van het gebied en het waterbergend vermogen van rivier- en beekvalleien niet doen afnemen.

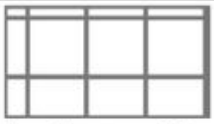

(aanduiding in overdruk)

Deze overdruk heeft geen eigen bestemmingscategorie maar volgt de bestemmingscategorie van de grondkleur

Artikel 2.4.3 Grote Eenheid Natuur

Het in overdruk aangeduide gebied is een grote eenheid natuur.

(aanduiding in overdruk)

Deze overdruk heeft geen eigen bestemmingscategorie maar volgt de bestemmingscategorie van de grondkleur

Artikel 2.4.4 Grote Eenheid Natuur in Ontwikkeling

Het in overdruk aangeduide gebied is een grote eenheid natuur in ontwikkeling.

De bepalingen van artikel 2.4.1 en 2.4.2 (natuurgebied) gaan in op 31 december 2034. Tot die datum gelden de bepalingen van artikel 2.3 (agrarisch gebied met ecologisch belang).

Artikel 2.11 'Te behouden vlakvormig erfgoed- of landschapselement' (overdruk) van de stedenbouwkundige voorschriften luidt:

De vlakvormige landschaps- of erfgoedelementen die met deze overdruk zijn aangeduid, zijn te behouden elementen met een bijzondere cultuurhistorische en/of landschapsecologische waarde.

Het gaat om:

- te vrijwaren zicht op de Scheldevallei over de westflank van de Koppenberg/Rotelenberg; op deze percelen met bestemming natuurgebied is géén bebossing toegelaten;
- te vrijwaren zicht vanuit Cabernhol aan de rand van het Elenebos over de vallei van de Kuitholbeek en het Hof Ten Broeke; op deze percelen met bestemming natuurgebied is géén bebossing toegelaten;
- te vrijwaren zicht op het amfitheatervormig vallei- en brongebied van Ingelbeek en Wolverschot aan de Hotond; op deze percelen onderaan met bestemming bosgebied is enkel bos dat als hakhout beheerd wordt toegelaten met bomen en struiken van max. van 6 m hoog;
- te vrijwaren zicht op de vallei van de Beiaardbeek vanuit het Beiaardbos en vanuit Lamont; op deze percelen met bestemming natuurgebied is géén bebossing toegelaten;
- de stervormige waterstructuur in het natuurgebied Paddenbroek als relict van de waterwinning van de voormalige textielververij La Moderne;
- te vrijwaren zicht op kasteel Calmont en de zichtrelatie tussen kasteel Calmont en de kerk van Kwaremont; op deze percelen ten noorden van het kasteel van Calmont met bestemming natuurgebied is géén bebossing toegelaten;

- te vrijwaren open en onbeboste ruimte in het kasteelpark Calmont;
- percelen met relicten van een oude boomgaard en opvallend microreliëf aan de zuidrand van het Muziekbos langs Bosrede (percelen 1588d (deels) en 1588e);
- open te houden perceel met zicht over de vallei van de Trosbeek in het Sint-Pietersbos (perceel 288a); dit perceel dient al open plek binnen het bos beheerd te worden; op dit perceel is geen bebossing toegelaten.

Alle handelingen die nodig of nuttig zijn voor het behoud of het herstel van de cultuurhistorische waarde van deze elementen zijn toegelaten.

Handelingen voor de functies aangegeven in de onderliggende bestemming, zijn toegelaten voor zover zij de cultuurhistorische en/of landschapsecologische waarde van het element niet in het gedrang brengen.

Het symbool hiervan is het volgende :

IV. Ontvankelijkheid van het verzoek tot tussenkomst

De aangevoerde exceptie

4. De verzoekende partrijen werpen in hun memorie van wederantwoord op dat het verzoek tot tussenkomst onontvankelijk is. Als publiekrechtelijke rechtspersoon heeft de nv De Werkvennootschap per definitie geen persoonlijk belang, doch hoogstens een belang dat samenvalt met het algemeen belang. In ieder geval volgt uit de loutere betrokkenheid van de nv De Werkvennootschap bij de totstandkoming van de bestreden beslissing in het kader van haar wettelijke opdracht niet dat zij enig voordeel haalt uit die beslissing.

Minstens is het nadeel dat zij desgevallend bij een nietigverklaring van de bestreden beslissing lijdt onrechtstreeks en onzeker van aard. Artikel 3 van het "oprichtingsdecreet" van de nv De Werkvennootschap en artikel 3 van haar statuten bepalen dat de uitvoeringsmodaliteiten, verantwoordelijkheden, kostendekking en eventuele vergoeding voor de opdrachten van de nv De Werkvennootschap in afzonderlijke overeenkomsten met het Vlaamse Gewest nader geregeld worden. Eventuele gevolgen die de nv De Werkvennootschap door de nietigverklaring van de bestreden beslissing ondervindt, volgen uit deze overeenkomsten met de verwerende partij.

Beoordeling

5.1. De nv De Werkvennootschap steunt haar belang bij haar verzoek tot tussenkomst op de opdracht die voortvloeit uit artikel 3 van het decreet van 23 december 2016 'houdende de totstandbrenging van De Werkvennootschap nv van publiek recht' en op haar statutair doel. In het kader van haar maatschappelijke opdracht maakt zij deel uit van het planteam dat overeenkomstig het bepaalde in artikel 2.2.3 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO) het geïntegreerde planningsproces van het GRUP 'Rond Ronse' voert, begeleidt zij de diverse onderzoeken, integreert zij de tussentijdse resultaten in het planningsproces en zorgt zij voor een continue kwaliteitsbewaking. Daarnaast is de tussenkomende partij projecteigenaar van projecten ter realisatie van het GRUP 'Rond Ronse', zal zij omgevingsvergunningen dienen aan te vragen die hun grondslag vinden in het GRUP 'Rond Ronse' en zal zij als bouwheer eventuele overheidsopdrachten ter realisatie van het GRUP dienen te gunnen.

5.2. Gelet op wat voorafgaat, doet de nv De Werkvennootschap, die wenst te kunnen deelnemen aan het debat over de rechtsgeldigheid van het GRUP 'Rond Ronse', van een afdoende concreet belang bij haar verzoek tot tussenkomst blijken.

5.3. De exceptie is ongegrond.

V. Onderzoek van de middelen

A. "Voorafgaand" middel

Uiteenzetting van het middel

6. Voorafgaand aan de overige middelen vragen de verzoekende partijen om de buitentoepassingstelling van het besluit van de Vlaamse Regering van 23 april 2014 'tot aanwijzing van de speciale beschermingszone "BE2300007 Bossen van de Vlaamse Ardennen en andere Zuidvlaamse bossen" (hierna: de SBZ-H) en definitieve vaststelling van de bijbehorende instandhoudingsdoelstellingen en prioriteiten' (hierna: het besluit van de Vlaamse regering van 23 april 2014) overeenkomstig artikel 159 van de Grondwet.

De verzoekende partijen zetten uiteen dat het bestreden GRUP 'Rond Ronse' de bestemmingswijzigingen naar bos en natuur op de SBZ-H baseert. Zij stellen er belang bij te hebben om deze aanduiding van de SBZ-H onwettig te laten verklaren en buiten toepassing te laten stellen. De verzoekende partijen bekritiseren dat bij de totstandkoming van het besluit van de Vlaamse regering van 24 mei 2002 'tot vaststelling van de gebieden die in uitvoering van artikel 4, lid 1, van Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna aan de Europese Commissie zijn voorgesteld als speciale beschermingszones' (hierna: het besluit van de Vlaamse regering van 24 mei 2002), waarbij de SBZ-H wordt aangemerkt, geen enkele inspraak werd voorzien. Het navolgende besluit van de Vlaamse regering van 23 april 2014 verwijst uitdrukkelijk naar dit besluit van de Vlaamse regering van 24 mei 2002 als eerste vaststelling van de SBZ-H. Bovendien voert het besluit van de Vlaamse regering van 24 mei 2002 een gebruiks- en eigendomsbeperkende maatregel in die strijdig is met artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol (hierna: EAP) bij het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (hierna: EVRM), artikel 16 van de Grondwet en het GBOL-beginsel (het beginsel van de gelijkheid van de burgers voor openbare lasten). Het besluit van de Vlaamse regering van 23 april 2014, dat

op het besluit van de Vlaamse regering van 24 mei 2002 is gebaseerd, is hierdoor onwettig. Dit laatste besluit is ook onwettig omdat in het kader van de procedure tot aanwijzing van de SBZ-H, in strijd met artikel 36*bis*, §§ 1 en 2, van het van het decreet van 21 oktober 1997 'betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu' (hierna: het natuurdecreet), geen openbaar onderzoek werd georganiseerd. Bovendien schendt het besluit van de Vlaamse regering van 23 april 2014 artikel 7 van het Verdrag van Aarhus, op grond waarvan de overheid een openbaar onderzoek diende te organiseren dat het publiek voldoende mogelijkheden tot inspraak biedt. De verzoekende partijen besluiten dat de Raad van State op grond van artikel 159 van de Grondwet het besluit van de Vlaamse regering van 24 mei 2002, als eerste vaststelling van de SBZ-H, en het besluit van de Vlaamse Regering van 23 april 2014, waarbij de SBZ-H definitief wordt vastgesteld, buiten toepassing dient te laten bij de beoordeling van de door haar aangevoerde middelen.

Beoordeling

7.1. Reglementaire besluiten zijn besluiten waarbij algemene regels worden uitgevaardigd die toepasselijk zijn op de rechtsonderhorigen in het algemeen of op een onbepaalde groep van rechtsonderhorigen, die zich in dezelfde objectieve toestand bevinden, en niet alleen op één van hen of op een naar aantal beperkte groep. Een besluit heeft slechts een reglementaire aard wanneer de tekst ervan dwingende algemene rechtsregels bevat.

Het blijkt niet dat het besluit van de Vlaamse regering van 24 mei 2002 of het besluit van de Vlaamse regering van 23 april 2014 een dergelijke reglementaire aard zou hebben (zie reeds het advies van de afdeling Wetgeving van de Raad van State nrs. 53.851/1/V tot en met 53.886/1/V van 18 september 2013 over de ontwerpen van besluit van de Vlaamse regering 'tot aanwijzing van speciale beschermingszones en tot definitieve vaststelling van de bijbehorende instandhoudingsdoelstellingen en prioriteiten'). Het besluit van de Vlaamse regering van 24 mei 2002 bevat geen eigen dwingende rechtsregels en de in het besluit van de Vlaamse regering van 23 april 2014 opgenomen instandhoudingsdoelstellingen (IHD's), zijn, zoals in het voormelde advies van de

afdeling Wetgeving terecht is opgemerkt, geen regels “die van toepassing zijn op alle burgers of op een hele categorie van burgers”, maar “gelden integendeel alleen voor de administratieve overheden” en zijn bovendien “dermate algemeen en vaag geformuleerd, dat iedere direct-normatieve kracht eraan moet worden ontzegd”. In het licht van wat voorafgaat, kan niet worden ingegaan op de vraag van de verzoekende partijen om het besluit van de Vlaamse regering van 23 april 2014, en het besluit van de Vlaamse regering van 24 mei 2002 waarnaar het verwijst, op grond van artikel 159 van de Grondwet buiten toepassing te laten.

7.2. Het “voorafgaand” middel wordt verworpen.

B. Eerste middel

Uiteenzetting van het middel

8. De verzoekende partijen voeren in een eerste middel de schending aan van artikel 16 van de Grondwet, artikel 1 EAP bij het EVRM, artikel 1.1.4 VCRO, “gekoppeld aan” een schending van het zorgvuldigheids-, redelijkheids-, evenredigheids- en materiëlemotiveringsbeginsel als algemene beginselen van behoorlijk bestuur en van het beginsel van gelijkheid van de burgers voor openbare lasten (GBOL-beginsel).

De verzoekende partijen stellen dat de bestemmingswijzigingen van het GRUP ‘Rond Ronse’ aanzienlijke nadelige gevolgen hebben voor de landbouwuitbating op de percelen die zij in eigendom en gebruik hebben, alsook voor de waardevolle natuurwaarden in de betrokken omgeving. De bestemmingswijzigingen zijn gericht op de verwezenlijking van de IHD’s van een onwettige SBZ-H die op grond van artikel 159 van de Grondwet buiten toepassing moet worden gelaten. Hieruit volgt dat het motief van het bestreden besluit, inzonderheid de herbestemming tot bos- en natuurgebied, wegvalt. De verzoekende partijen vervolgen dat artikel 1 EAP en artikel 16 van de Grondwet zijn geschonden door de ongeoorloofde inbreuk op het eigendomsrecht van eerste verzoeker. Hij is eigenaar van, onder andere, percelen grasland die hij uitbaat in

zijn gemengd landbouwbedrijf. Deze gronden maken met de exploitatiewoning deel uit van de zogenaamde huiskavel. De aanduiding als bosgebied brengt met zich mee dat op deze percelen bos zal aangeplant worden. Deze bosuitbreiding brengt zeer verregaande beperkingen mee voor de gebruiksmogelijkheden van deze eigendommen. Immers worden de graslandpercelen thans exclusief aangewend voor de uitbating van het landbouwbedrijf. Aangezien de koeien van het landbouwbedrijf niet kunnen grazen in bossen, verliezen deze percelen ingevolge hun bestemming tot bosgebied volledig hun nut voor eerste verzoeker, die als landbouwer in hoofdberoep de graslanden precies met het voormelde oogmerk heeft verworven. Daarnaast worden andere percelen van eerste verzoeker door het bestreden besluit aangeduid als natuurgebied met de overdruk GEN. Deze percelen worden daarbovenop ook nog eens aangeduid met de overdruk 'te behouden vlakvormig erfgoed- of landschapselement'. Aldus zijn de aanduidingen als natuurgebied hoofdzakelijk ingegeven door het oogmerk om het zicht te vrijwaren. De verzoekende partijen werpen op dat het bestemmen van de betreffende percelen als natuurgebied op zich niet noodzakelijk is om de doelstelling te bereiken. Op grond van artikel 7, 4°, van het besluit van de Vlaamse regering van 23 juli 1998 'tot vaststelling van nadere regels ter uitvoering van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu' (hierna : het besluit van de Vlaamse regering van 23 juli 1998) geldt voor deze percelen immers reeds een verbod op vegetatiewijziging van de aanwezige historisch permanente graslanden, met inbegrip van het daaraan verbonden microreliëf en poelen, nu deze gebieden overeenkomstig artikel 9*bis*, § 7, van het natuurdecreet door de Vlaamse regering juridisch verankerd zijn op de kaart met historisch permanente graslanden. De bestemming als agrarisch gebied met ecologisch belang had dan ook volstaan om de aanwezige natuurwaarden te vrijwaren.

Het bestreden besluit houdt een onwettige inbreuk in op het eigendomsrecht van eerste verzoeker. Er is geen billijk evenwicht voorhanden tussen, enerzijds, de aanzienlijke aantasting van het gebruik en genot van haar eigendommen en, anderzijds, het nagestreefd algemeen belang. Het doel van de bosuitbreiding is immers zonder voorwerp, nu de aanwezigheid van de SBZ-H

buiten beschouwing moet worden gelaten. Minstens houdt de aanduiding als bosgebied een manifest disproportionele gebruiksbeperking in van eerste verzoekers eigendomsrecht, nu de percelen hun nut verliezen door hun nieuw bestemming. Daarnaast is de aanduiding als natuurgebied niet noodzakelijk om de plandoelstellingen te bereiken, nu er daartoe meer efficiënte middelen voorhanden zijn die het eigendomsrecht van eerste verzoeker meer vrijwaren.

Voorts werpen de verzoekende partijen de schending op van artikel 1.1.4 VCRO. Bij de herbestemming van hun percelen tot bos- en natuurgebied is onvoldoende rekening gehouden met de maatschappelijk behoeften en belangen zoals opgesomd in dit artikel. Zij wijzen op de aanzienlijke negatieve economische gevolgen door de aanduiding van hun percelen als bos- en natuurgebied. Door de bestemmingswijzigingen dreigen ongeveer 6 hectare graslanden hun nut te verliezen voor de uitbating van het landbouwbedrijf. Niet alleen betekent dit een kwantitatief zeer ernstig verlies aan landbouwgrond, ook zullen de verzoekende partijen door het verminderd aantal graasweiden genoodzaakt worden om het aantal runderen verhoudingsgewijs te verminderen, wat op zijn beurt het bedrijfseconomisch evenwicht verstoort. De investeringen in de bedrijfsgebouwen zijn namelijk afgestemd op de grootte van de veestapel, die noodzakelijkerwijze vlakbij de hoeve moet kunnen grazen. De onroerende goederen van het bedrijf lijden een grote waardevermindering door het nutsverlies van ongeveer 6 hectare graslandpercelen. Daarnaast vallen een groot deel recurrente inkomsten weg, terwijl de vaste kosten gelijk blijven.

Vervolgens menen de verzoekende partijen dat de bosuitbreiding op hun percelen aanzienlijk nadelige gevolgen heeft voor het leefmilieu. De meerderheid van de graslandpercelen worden door de biologische waarderingskaart aangemerkt als biologisch waardevol tot zeer waardevol. De percelen worden respectievelijk gekarteerd als soortenrijk permanent cultuurgrasland (hpr+), weilandcomplexen met veel sloten en/of microreliëf (hpr) en soortenarme permanente cultuurgraslanden (hp). De talrijke natuurwaarden aanwezig op de graslanden dreigen ten gevolge van de kwantitatieve bosuitbreiding onherroepelijk verloren te gaan. Artikel 7, 4°, van het natuurdecreet

legt een verbod op vegetatiewijzigingen op, hetgeen aantoont dat de wetgever een zeer hoog belang hecht aan de natuur- en beschermingswaarde van deze vegetaties. Minstens dient het belang van het behoud van deze natuurwaarden zwaar door te wegen in het kader van de beoordeling van artikel 1.1.4. VCRO wat de gevolgen voor het leefmilieu van huidige en toekomstige generaties betreft, en ligt op de plannende overheid een stringente motiveringsplicht om op afdoende wijze deze teloorgang te verantwoorden. Daarnaast loopt aan de zuidoostelijke grens tussen het Elenebos en de weilanden van de verzoekende partijen de buurtweg nummer 14. Deze buurtweg is omzoomd met biologisch zeer waardevolle oude knothaagbeuken. Door de bosuitbreiding zullen deze beuken zich bij gebrek aan zonlicht niet verder kunnen ontwikkelen. Bovendien hebben de historisch permanente graslanden aanwezig op de percelen ook een cultuurhistorische waarde, doordat ze het resultaat zijn van eenzelfde jarenlang grondgebruik. Ook de oude knothaagbeuken aan buurtweg nummer 14 die door de bosuitbreiding dreigen teloor te gaan, bevatten een hoge erfgoedwaarde. Het bestreden besluit brengt dus ook in deze zin nadelige culturele gevolgen met zich mee. Voorts is hun landbouwhoeve – de hoeve 'Ten Broecke' – aangeduid als vastgesteld bouwkundig erfgoed. Doordat het bestreden besluit de leefbaarheid en vergunbaarheid van het landbouwbedrijf ernstig in het gedrang brengt, dreigt het eeuwenoude historisch gebruik van de hoevegebouwen verloren te gaan, waardoor dit besluit onrechtstreeks manifest afbreuk doet aan de erfgoedwaarden van de geïnventariseerde cultuurhistorisch waardevolle hoeve. Ook dit zijn nadelige culturele gevolgen die mee afgewogen dienen te worden bij de beoordeling in het kader van artikel 1.1.4 VCRO. Door de economische gevolgen van het bestreden besluit dreigt het voortbestaan van verzoekers' landbouwbedrijf in gevaar te komen. Het verlies van dit familiaal bedrijf zou schrijnende sociale gevolgen hebben voor de uitbatende familie, die door de plannende overheid in rekening moeten worden gebracht.

De plannende overheid heeft de betrokken ruimtelijke behoeften onvoldoende tegen elkaar afgewogen. Dat de effectieve realisatie van de bosuitbreiding pas in de toekomst wordt voorzien, doet hieraan geen afbreuk.

Artikel 1.1.4 VCRO waarborgt immers ook de ruimtelijke behoeften van de toekomstige generaties.

De verwerende partij heeft onzorgvuldig gehandeld door haar beslissingen tot afbakening van bos- en natuurgebieden te steunen op vermeende Natura-2000 doelstellingen van een onwettig vastgestelde SBZ-H. Ook ligt een schending van de zorgvuldigheidsplicht voor nu de overheid de belangen van een groep van rechtsonderhorigen op onvoldoende wijze in aanmerking heeft genomen. Het bestreden besluit brengt de leefbaarheid van het familiaal landbouwbedrijf en de gebruiksmogelijkheden van de eigendommen en gebruikspercelen van de verzoekende partijen ernstig in het gedrang. Ook wordt de ruimtelijke kwaliteit aanzienlijk aangetast door de teloorgang van talrijke aanwezige natuurwaarden. Doordat de verwerende partij deze relevante belangen op dermate nadelige wijze treft, zonder daartegenover een feitelijk en juridisch geoorloofd oogmerk na te streven, schendt het bestreden besluit het zorgvuldigheidsbeginsel. Dat het bestreden GRUP ‘Rond Ronse’ zeer ingrijpende gevolgen heeft voor de omgeving in het plangebied, alsook voor de daarin aanwezige en gevestigde personen en belangen, waaronder de verzoekende partijen en het familiaal landbouwbedrijf Ten Broecke, werd ook duidelijk gemaakt in het bezwaarschrift dat de verzoekende partijen hebben ingediend. Dienvolgens rustte op de verwerende partij een stringente plicht om alle beslissingen met nadelige gevolgen voor de betrokken belangen afdoende te motiveren.

Nu de verwerende partij haar beslissing tot aanduiding van de betrokken percelen als bosgebied niet rechtmatig kan steunen op het oogmerk van de realisatie van natura-2000 doelen, bestaat er een kennelijke wanverhouding tussen, enerzijds, de motieven van het bestreden besluit en, anderzijds, de nadelige gevolgen voor de getroffen belangen. Doordat de bosuitbreiding de belangen van, onder anderen, de verzoekende partijen en de ruimtelijke belangen op een disproportionele manier aantast, terwijl de plandoelstellingen met minder verregaande middelen kunnen gerealiseerd worden, schendt het bestreden besluit ook het evenredigheidsbeginsel. Minstens brengen de bestemmingswijzigingen voor de verzoekende partijen onevenredige lasten met zich mee die buiten het

normale bedrijfsrisico vallen en die groter zijn dan deze die zij in het gemeenschappelijk belang moeten dragen. Aldus schendt het bestreden besluit ook het algemeen rechtsbeginsel van de gelijkheid van de burgers voor de openbare lasten.

Beoordeling

9.1. Artikel 1.1.4 VCRO bepaalt dat de ruimtelijke ordening gericht is op "een duurzame ruimtelijke ontwikkeling waarbij de ruimte beheerd wordt ten behoeve van de huidige generatie, zonder dat de behoeften van de toekomstige generaties in het gedrang gebracht worden". Deze principes vereisen derhalve dat de diverse binnen artikel 1.1.4 VCRO bedoelde behoeften en de daarmee gepaard gaande aanspraken op de ruimte evenwichtig tegen mekaar worden afgewogen en dat bij deze afweging rekening wordt gehouden met de ruimtelijke draagkracht van de omgeving. De Raad van State oefent hierop enkel een wettigheidstoets uit, vermits het aan de bevoegde overheden toekomt de nodige beleidskeuzes te maken.

Het komt een verzoekende partij, die artikel 1.1.4 VCRO geschonden acht, toe om aan te tonen dat de gemaakte keuze de grenzen van de redelijkheid te buiten gaat.

9.2. Waar het middel aanvoert dat de bosuitbreiding niet gesteund kan worden op de realisatie van de vastgestelde Natura 2000-doelen voor de SBZ-H, wordt verwezen naar het gestelde onder randnummer 7.1.

9.3. Bovendien wordt in het bestreden besluit op goede gronden gesteld :

> "(B.1.12) Een aantal bezwaarindieners stellen de afbakening van de Natura 2000-gebieden en de Natura 2000-doelen in vraag; menen dat deze onwettig tot stand kwamen en stellen dat de bosuitbreidingsdoelen beter in andere gebieden of regio's gerealiseerd kunnen worden.
> De Vlaamse Regering antwoordt dat de Natura 2000-gebieden aangeduid werden en de instandhoudingsdoelen bepaald werden op basis van de criteria zoals bepaald door de Europese regelgeving. De identificatie en selectie van gebieden voor opneming in het Natura 2000-netwerk hebben

aldus op wetenschappelijke gronden plaatsgevonden, in overeenstemming met de selectiecriteria van de Europese vogel- en habitatrichtlijnen. Door een wetenschappelijke basis te gebruiken voor de selectie van gebieden, wordt gegarandeerd dat alleen de meest geschikte gebieden worden geselecteerd voor aanwijzing als Natura 2000-gebied en er voldoende gebieden worden opgenomen in het Natura 2000-netwerk om te garanderen dat alle soorten en habitats op de lijst op de lange termijn in stand worden gehouden in hun hele verspreidingsgebied binnen de EU. Er moeten voldoende gebieden opgenomen worden zodat het netwerk ecologisch samenhangend is en in staat is om de doelstellingen uit hoofde van de vogel- en habitatrichtlijn te realiseren. De Vlaamse Regering kan binnen de procedure van de opmaak van voorliggend ruimtelijk uitvoeringsplan enkel akte nemen van de kritiek op deze afbakening en doelen. Deze bezwaren geven geen aanleiding tot aanpassingen aan het plan."

9.4. De door verzoekende partijen geviseerde stedenbouwkundige voorschriften, die hun percelen tot bos- en natuurgebied en 'te behouden vlakvormig erfgoed- of landschapselement' bestemmen (zie randnummers 3.22 en volgende), hebben niet tot gevolg dat zij uit hun eigendomsrecht worden ontzet, noch dat zij ertoe worden verplicht om tot eigendomsoverdracht over te gaan. Aangezien er geen sprake is van een ontzetting uit hun eigendom overeenkomstig artikel 16 van de Grondwet, kan dit artikel niet dienstig door de verzoekende partijen worden aangevoerd.

9.5. Uit het bestreden GRUP 'Rond Ronse' vloeien voor de percelen van de verzoekende partijen beperkingen voort die rechtens geen onteigening zijn, doch die wel kunnen worden aangemerkt als een inmenging in het recht op eigendom. Een dergelijke inmenging houdt evenwel niet *ipso facto* een schending in van artikel 1 EAP. Zo bepaalt het tweede lid van dit artikel dat het recht op ongestoord genot op geen enkele wijze het recht aantast dat een staat heeft om die wetten toe te passen welke hij noodzakelijk oordeelt om toezicht uit te oefenen op het gebruik van eigendom in overeenstemming met het algemeen belang. Derhalve kan de ordening van de ruimte op wettige wijze eigendomsbeperkingen inhouden.

Artikel 2.6.1, § 1, VCRO bepaalt in dat verband dat de stedenbouwkundige voorschriften van een ruimtelijk uitvoeringsplan eigendomsbeperkingen, met inbegrip van een bouwverbod, kunnen inhouden.

9.6. Om rechtmatig te zijn dienen de eigendomsbeperkingen te beantwoorden aan een rechtmatig evenwicht tussen het algemeen belang en de bescherming van het recht van eenieder op het ongestoorde genot van zijn eigendom. Er moet een redelijk verband van evenredigheid bestaan tussen de in de stedenbouwkundige voorschriften van het GRUP ingeschreven beperkingen van de eigendomsrechten van eerste verzoeker en het door het bestreden GRUP beoogde doel van algemeen belang, te dezen de bestemming tot bosgebied. Dit wordt overigens in het bestreden besluit als volgt toegelicht:

> "(B.1.7) Een aantal bezwaarindieners menen dat het bestemmen van hun eigendommen als natuur- of bosgebied een schending van het Europees Verdrag van de Rechten van de Mens is waarin het eigendomsrecht wordt beschermd […]; dat het plan disproportioneel zou zijn en het gelijkheidsbeginsel zou schenden doordat percelen waar zij eigenaar van zijn herbestemd worden en percelen van andere eigenaars niet herbestemd worden; dat het plan een miskenning van het beginsel van gelijke behandeling voor openbare lasten (GBOL) zou zijn.
> De Vlaamse Regering antwoordt dat een herbestemming naar natuur- of bosgebied geen schending van het eigendomsrecht is. Op basis van de rechtspraak daaromtrent kan gesteld worden dat wanneer een ruimtelijk uitvoeringsplan de bestemming wijzigt van een terrein, de grond niet onteigend wordt. Er wordt slechts een erfdienstbaarheid van openbaar nut gevestigd op de grond, waardoor de gebruiksmogelijkheden mogelijks worden beperkt, doch de eigenaars kunnen geen aanspraak maken op een onteigeningsvergoeding in de zin van artikel 16 van de Grondwet. In de gevallen waarin een planwijziging zou leiden tot het verlies van een bestaande bouwmogelijkheid of beperkingen aan de gebruiksmogelijkheden voor landbouw, voorziet het Vlaams Gewest in een aantal vergoedingssystemen zoals de planschaderegeling, de kapitaalschaderegeling en de gebruikersschaderegeling. In het algemeen voldoen die regelingen aan de vereisten van artikel 1 van het Aanvullend Protocol van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (en/of het beginsel van de gelijkheid van de burger voor de openbare lasten). De eigenaars dienen dan ook in beginsel genoegen te nemen met de planschadevergoeding, kapitaalschadevergoeding of gebruikersschadevergoeding en kunnen niet rechtstreeks beroep doen op het beginsel van de gelijkheid van de burger voor openbare lasten om een hogere schadevergoeding te verkrijgen. Het is ook niet zo dat de bestemmingswijziging dermate ingrijpend is dat deze gronden volledig waardeloos en onverkoopbaar worden wat enkel het geval kan zijn indien de bestemmingswijziging zodanig is dat ze de eigenaar opzadelt met belangrijke kosten indien hij de nieuwe bestemming zelf zou moeten realiseren en/of de grond zelf zou moeten beheren in afwachting van die

> realisatie. Zowel het Grondwettelijk Hof als het Europees Hof voor de Rechten van de Mens oordeelden dienaangaande reeds dat, indien er geen sprake is van een volledig verlies van de beschikking over de betrokken goederen, er geen sprake is van een quasi-onteigening. Van quasi-onteigening is slechts sprake indien de eigenaar definitief het volledige genot van zijn goed heeft verloren, zodat hij het niet meer kan gebruiken of vervreemden. Zoals reeds vermeld worden de gronden met de bestemming natuurgebied of bosgebied geenszins waardeloos of onverkoopbaar. Het is niet om dat er gebruiksbeperkingen gelden dat men definitief het volledige genot van een perceel verliest zodat men dit niet meer kan gebruiken of vervreemden. Eigenaars kunnen deze gronden dus nog steeds aanwenden en gebruiken (bv. landbouw, bos…) en kunnen de percelen nog steeds verkopen. Daaraan wordt geen afbreuk gedaan doordat de bestemming een bouwverbod inhoudt of bestendigt of gebruiksbeperkingen oplegt. Het enkele feit dat de overheid in het algemeen belang beperkingen oplegt aan het eigendomsrecht, heeft niet tot gevolg dat zij tot schadeloosstelling is gehouden. Uit de vestiging van een door of krachtens wettelijke bepaling of van een beperking van het eigendomsrecht in het algemeen belang vloeit in beginsel voor de eigenaar van het bezwaarde goed geen recht op vergoeding voort (Cass., 16 maart 1990, Arr. Cass., 1989-1990, nr. 427; EHRM, 25 juni 2015, Couturon t. Frankrijk, §§ 34 tot 43). Het bepalen van de gevallen waarin een beperking van het eigendomsrecht tot een vergoeding aanleiding kan geven en de voorwaarden waaronder die vergoeding kan worden toegekend, is een keuze die aan de bevoegde wetgever toekomt. Dit bezwaar leidt niet tot aanpassingen aan het plan."

9.7. Het louter poneren, zoals de verzoekende partijen in hun memorie van wederantwoord doen, dat de bestemmingswijzigingen "wél verplichte eigendomsoverdrachten met zich mee[brengen]", zonder in te gaan op de motieven van het bestreden besluit, volstaat niet om te besluiten tot een schending van de aangevoerde rechtsregels. Dit klemt des te meer omdat de geviseerde voorschriften voor bos- en natuurgebied pas ingaan op 31 december 2034, en tot die datum de voorschriften van agrarisch gebied met ecologisch belang gelden. In dit verband kan trouwens gewezen worden op de volgende passage uit het bestreden besluit, die de verzoekende partijen evenmin bij hun kritiek betrekken:

> "(B.1.20) Een aantal bezwaarindieners stellen dat de keuze om een deel van de bijkomende bosgebieden aan te duiden met de overdruk 'grote eenheid natuur in ontwikkeling' en de bosbestemming pas te laten ingaan in 2035, de doelstellingen onverantwoord ver opschuiven in de toekomst.
> De Vlaamse Regering antwoordt dat er beleidsmatig voor gekozen [is] de bosuitbreiding te faseren in functie van de realisatie van de Natura 2000-

> doelen tegen 2050; dat dit nodig is om stapsgewijs te kunnen evolueren naar bijkomend bos waarbij op maat van elke deelzone nagegaan moet worden op welke wijze een bebossing gerealiseerd kan worden en welke instrumenten ingezet kunnen worden om het bestaand landgebruik te wijzigen (aankoop, subsidie of andere stimuli i.f.v. zelfrealisatie, grondruilen, tijdelijk gebruik…); dat […] deze fasering een belangrijke maatregel is om de impact op het bestaand landbouwgebruik in deze gebieden te milderen. Dit bezwaar geeft geen aanleiding tot aanpassingen aan het plan."

9.8. Ook de door de verzoekende partijen voorgehouden schending van het GBOL-beginsel wordt in de onder randnummer 9.6 geciteerde passage van het bestreden besluit gemotiveerd weerlegd. De verzoekende partijen betrekken deze motivering niet bij hun kritiek en tonen er de onwettigheid niet van aan. Bovendien heeft dit beginsel een vergoedend en geen verbiedend karakter, zodat de gebeurlijke schending ervan niet tot de vernietiging van het bestreden GRUP kan leiden.

9.9. De verzoekende partijen voeren voorts aan dat er "meer efficiënte middelen voorhanden zijn die de eigendomsrechten van eerste verzoekende partij meer vrijwaren". Zij menen dat "[d]e bestemming als agrarisch gebied met ecologisch belang [ook] had […] volstaan om de aanwezige natuurwaarden te vrijwaren" en dat "de aanduiding als natuurgebied geenszins noodzakelijk [is] voor het bereiken van het door de verwerende partij vooropgestelde doelen (het vrijwaren van het uitzicht en de aanwezige natuurelementen), nu deze ook met andere middelen hadden kunnen gerealiseerd worden die de gebruiksrechten van de eigenaar veel minder beperken".

In dit verband kan er vooreerst op worden gewezen dat de beoordeling van opportuniteitskritiek niet behoort tot de bevoegdheid van de Raad van State, die een wettigheidsrechter is. In de uitoefening van zijn wettigheidscontrole mag de Raad van State zich niet in de plaats stellen van de plannende overheid, die beschikt over een ruime discretionaire bevoegdheid. Wel is hij bevoegd om na te gaan of deze overheid op grond van juiste feitelijke gegevens in redelijkheid heeft kunnen beslissen.

9.10. Op het bezwaar van de verzoekende partijen in verband met de economische gevolgen van het GRUP wordt in het bestreden besluit als volgt geantwoord:

> "(B.1.8) Een aantal adviesinstanties en bezwaarindieners stellen dat de impact van de uitbreiding van de bestemmingen natuur- en bosgebied en de beoogde bosuitbreiding op de land- en tuinbouw te groot zou zijn en/of onvoldoende of niet nauwkeurig genoeg onderzocht zou zijn; dat er onvoldoende rekening zou gehouden worden met de negatieve impact en het plan de economische leefbaarheid van een aantal landbouwbedrijven in het gedrang zou brengen; dat het plan onvoldoende toekomstmogelijkheden voor de beroepslandbouw in de regio zou bieden en het plan aldus onvoldoende invulling zou geven aan de geformuleerde plandoelstellingen inzake landbouw.
> De Vlaamse Regering antwoordt dat er binnen de open ruimte verschillende maatschappelijke doelen gerealiseerd moeten worden; dat de uitbreiding van de oppervlakte bestemd voor natuur en bos in functie van de realisatie van een ruimtelijk-functioneel samenhangende natuurlijke structuur uitvoering geeft aan de richtinggevende en bij decreet vastgelegde bindende bepalingen van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV), de bepalingen omtrent de realisatie van het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN) en de Natura 2000-doelen uit het natuurdecreet; dat het ruimtelijk uitvoeringsplan een verdere uitwerking is van de gebiedsgerichte en geïntegreerde ruimtelijke visie op landbouw, natuur en bos die voor de regio Vlaamse Ardennen is opgesteld in uitvoering van het RSV; dat bij de opmaak van deze ruimtelijke visie op basis van de kenmerken van het fysisch systeem en de landschappelijke structuren een gewenste natuurlijke en agrarische structuur is uitgetekend waarbij enerzijds aan[ge]geven is welke ruimtelijk-functioneel samenhangende agrarische gebieden op lange termijn kansen hebben en gevrijwaard blijven voor de beroepslandbouw en anderzijds in welke gebieden een uitbreiding van de oppervlakte natuur- en bosgebied nodig is om tot een ruimtelijk-ecologisch functionerende en samenhangende natuur- en bosstructuur te komen; dat het herbestemmen van 'agrarische gebieden' naar natuur- of bosgebied onmiskenbaar een impact heeft de land- en tuinbouwbedrijven die deze gronden vandaag gebruiken; dat een belangrijk deel van de agrarische gebieden die herbestemd worden naar natuur- of bosgebied o.w.v. hun bodem-fysische kenmerken echter minder geschikt zijn voor landbouw gezien het vaak gaat om steile zeer erosiegevoelige hellingen; dat bij het uitwerken van het afbakeningsvoorstel er zo veel als mogelijk voor gezorgd is dat percelen die behoren bij de huiskavels van actieve landbouwbedrijfszetels maximaal gevrijwaard blijven; dat de informatie uit het landbouweffectenrapport één van de verschillende elementen was in de ruimtelijke afweging van de verschillende zoekzones; dat er in een flankerend beleid voorzien wordt met specifieke vergoedingen en overgangsbepalingen voor de landbouw; dat via de inzet van grondenbanken maximaal naar geschikte ruilgronden voor landbouwers gezocht zal worden; dat een belangrijk deel van de

bosuitbreiding voorzien wordt in gebieden die op het gewestplan reeds bestemd zijn als natuur- of bos(uitbreidings)gebied en het voor die gebieden gaat om zonevreemd landbouwgebruik (van de ca. 360 ha die voor bosuitbreiding voorzien wordt heeft slechts 60% op het gewestplan een landbouwbestemming; ca. 40% van de bosuitbreiding wordt voorzien binnen gebieden die reeds een bestemming als natuur- of bos(uitbreidings)gebied hebben op de bestaande bestemmingsplannen); dat in een eerste fase gefocust zal worden op bosuitbreiding in de gebieden die reeds een groene bestemming hadden; dat voor het grootste deel van de agrarische gebieden die herbestemd worden naar bosgebied de bosbestemming pas van kracht zal worden in 2035 en er aldus een ruime overgangstermijn voorzien wordt om de nodige grondenruilen en grondverwervingen op vrijwillige basis mogelijk te maken; dat het grootste deel van de open ruimte binnen de regio bestemd blijft voor landbouw en op de totaliteit van de gebieden die bestemd zijn voor landbouw in de vier betrokken gemeenten slechts een zéér beperkt percentage van de open ruimte herbestemd wordt van agrarisch gebied naar natuur- of bosgebied en het plan aldus geenszins een structurele aantasting van de ruimtelijk-functionele agrarische structuur impliceert; dat het herbestemmen van een bepaalde oppervlakte ‘agrarisch gebied’ naar ‘natuurgebied’ of ‘bosgebied’ noodzakelijk is om de vastgestelde Natura 2000-doelen voor de speciale beschermingszones in het plangebied te kunnen realiseren; dat het selecteren van de gebieden voor bosuitbreiding aldus zeer zorgvuldig en met voldoende oog voor het landbouwkundig belang van deze gebieden gebeurde en de oppervlakte ‘agrarisch gebied’ die herbestemd wordt naar ‘bosgebied’ beperkt is tot hetgeen minimaal nodig is om de vastgestelde Natura 2000-doelen te kunnen realiseren. Dit algemene bezwaar over de impact op landbouw geeft geen aanleiding tot wijzigingen aan het plan.”

Ook leest men er:

“(B.2.2) Een aantal bezwaarindieners en adviesinstanties stellen dat er rond elke bestaande landbouwbedrijfszetel ruimte gelaten moet worden voor uitbreiding van de landbouwbedrijfsgebouwen en vinden dat rond elke landbouwbedrijfszetel een bosvrije zone van 100 tot 150 meter in acht genomen dient te worden. In een aantal specifieke bezwaren wordt meer uitbreidingsruimte rond een bestaande landbouwzetel gevraagd.
De Vlaamse Regering antwoordt dat bij de afbakening van de bijkomende ‘bosgebieden’ en ‘bouwvrije agrarische gebieden’ rekening gehouden is met de ligging van de landbouwbedrijfszetels; dat er maximaal vermeden is om bijkomende natuur- of bosgebieden vlak bij bestaande landbouwbedrijfszetels in te tekenen; dat bij de intekening van de bouwvrije zones steeds een zekere uitbreidingsruimte voorzien wordt voor zover er vanuit de specifieke ruimtelijke context geen andere grensstellende elementen zijn die een uitbreiding van de bebouwing in een bepaalde zone onmogelijk of ruimtelijk onverantwoord maken. In die gevallen waar op basis van de concrete elementen in de diverse bezwaarschriften bleek dat het ontwerpplan kennelijk onvoldoende uitbreidingsruimte voorzag, kan

akkoord gegaan worden met een aanpassing van de afbakening van de bouwvrije zones zodat er meer ruimte voor uitbreiding mogelijk is. De locaties waar dit tot een planaanpassing leidt, worden aangegeven bij de behandeling van gebiedsspecifieke bezwaren voor de verschillende zones (B.11.4, B.18.3, B.20.1, B.20.2, B.21.2, B.23.3)."

Specifiek wat de hoeve van de verzoekende partijen betreft, leest men nog in het bestreden besluit:

"(B.10.3) Een bezwaarindiener stelt dat onvoldoende onderzocht of gemotiveerd is waarom een aantal percelen aan de oostrand van het Elenebos (234, 235, 238A, 237A en 994A) niet opgenomen worden als 'bosgebied' terwijl ze wel in habitatrichtlijngebied liggen.
De Vlaamse Regering antwoordt dat het gaat om een zone waarvan vrij algemeen gesteld wordt dat het een zeer mooi en waardevol zicht is met een zeer hoge toeristisch-recreatieve belevingswaarde en waar ook een specifiek uitzichtpunt is ingericht dat van op de voetweg aan de bosrand van het Elenebos uitkijkt op de lager gelegen beekvallei met twee cultuurhistorisch waardevolle hoeves (Hof ten Broecke en Hoeve Paepschuere) en een doorkijk op de zuidelijke heuvelkam (Hotond-Kluisberg) en om die reden gevrijwaard wordt van bebossing. Dit bezwaar geeft geen aanleiding tot aanpassingen aan het plan."

en

"(B.11.4) Een aantal algemene en specifieke bezwaren gaan over de ruimte die buiten de bouwvrije gebieden gelaten wordt voor uitbreiding van bestaande landbouwbedrijfszetels (zie B.2.2).
Verwijzend naar en aansluitend op het antwoord en de motivering onder B.2.2 antwoordt de Vlaamse Regering dat op basis van deze bezwaren het planvoorstel in de zone Kuitholbeek-Molenbeek-Beiaardbeek aangepast wordt op volgende locaties:
• landbouwbedrijfszetel Hof ten Broecke (Kapoenstraat 18, Kluisbergen): ten zuidwesten van de bestaande bedrijfszetel, buiten de zone die beschermd is als monument, wordt een zone van ca. 1 hectare bestemd als 'agrarisch gebied 'in plaats van als 'bouwvrij agrarisch gebied';
[…]
De Vlaamse Regering antwoordt dat op basis van deze bezwaren en aansluitend op het antwoord en de principes geformuleerd onder B.3.1 binnen de zone Kuitholbeek-Molenbeek-Beiaardbeek een aanpassing van het plan doorgevoerd wordt op volgende locaties:
• de site met hoeve en voormalige watermolen Hof ten Broecke (Kapoenstraat 18, Kluisbergen), die op het ontwerpplan bestemd was als 'gemengd openruimtegebied met cultuurhistorische waarde', wordt bestemd als 'agrarisch gebied' voor wat betreft de percelen met de

> landbouwbedrijfsgebouwen (989e, 1002b, 1003b) en als ‘agrarisch gebied met ecologisch belang’ voor wat betreft het perceel 977 met het watermolengebouw; het watermolengebouw wordt aangeduid als een te behouden puntvormig erfgoedelement in overdruk;”

9.11. Uit het voormelde blijkt dat er wel degelijk een afweging werd gemaakt tussen het belang bij het behoud van het landbouwgebied, zijnde het belang van de verzoekende partijen, en het belang van de herbestemming tot bos- en natuurgebied als algemeen belang. De verzoekende partijen, die de motieven uit het bestreden besluit niet bij hun kritiek in hun verzoekschrift betrekken, tonen niet aan dat deze beoordeling de grenzen van de redelijkheid zou te buiten gaan of anderszins onwettig zou zijn.

9.12. Wat de kritiek op het teloorgaan van de graslanden betreft, wordt in het bestreden besluit nog het volgende geantwoord:

> “(B.1.17) Een aantal bezwaarindieners dienen bezwaar in tegen de bestemming ‘bosgebied’ en ontwikkeling van bos in hun omgeving omdat ze menen dat bosontwikkeling zal leiden tot het verdwijnen of verdringen van de actueel aanwezige flora en fauna in deze gebieden en/of dat er ecologisch waardevolle graslanden of poelen aanwezig zijn.
> De Vlaamse Regering antwoordt dat het eigen is aan natuurlijke ecosystemen dat er een permanente evolutie is in vegetatievormen en fauna; dat bij afwezigheid van een specifiek beheer of actief menselijk ingrijpen natuurgebieden spontaan zullen ontwikkelen tot bos; dat bosontwikkeling aldus een autonoom natuurlijk proces is en in relatie tot fauna en flora niet als een negatief effect voorgesteld kan worden; dat op basis van de principes van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen geopteerd wordt voor een ecologisch verantwoorde bosuitbreiding binnen dit plangebied die tevens invulling geeft aan de vastgestelde instandhoudingsdoelen voor de Natura 2000-gebieden; dat op de kaarten van de ‘potentiële natuurlijke vegetatie’ aangegeven is dat de als bosgebied bestemde gebieden zich zullen ontwikkelen tot typische Eiken-Beukenbossen, Eiken-Haagbeukenbossen of Beukenbossen; dat bij de realisatie van de bestemmingen de van toepassing zijnde regelgeving inzake vegetatiewijzigingen van kracht blijft en nagegaan moet worden of al dan niet geopteerd moet worden voor spontane bosontwikkeling dan wel bos aangeplant kan worden; dat landschapselementen zoals poelen ook in ‘bosgebied’ kunnen voorkomen en er in functie van specifieke in stand te houden natuurelementen ook kleine open en onbeboste plekken binnen een bos kunnen zijn. Dit principiële bezwaar geeft geen aanleiding tot aanpassingen aan het plan.”

Ook deze motieven betrekken de verzoekende partijen niet bij hun kritiek in hun verzoekschrift.

Het louter poneren dat biologische zeer waardevolle oude knothaagbeuken bij gebrek aan zonlicht niet verder zullen kunnen ontwikkelen, toont de onjuistheid van de motieven van het bestreden besluit niet aan. Bovendien kan in dit verband ook gewezen worden op volgende motieven uit het bestreden besluit:

> "(B.1.1) Een aantal bezwaarindieners stellen tegen bosuitbreiding te zijn omdat ze menen dat bosuitbreiding een afbreuk zou doen aan het typische landschap van de Vlaamse Ardennen met de vele vergezichten vanop de heuvelkammen.
> De Vlaamse Regering antwoordt dat de bosuitbreiding noodzakelijk is om aan de Europese Natura 2000-doelen te voldoen en dat de doelstelling omtrent het behoud van het karakteristieke landschap van de Vlaamse Ardennen met beboste heuvelkammen en open kouters niet impliceert dat elke vorm van landgebruikswijziging een aantasting van dit typische landschapskenmerk zou betekenen. De bosuitbreiding draagt bij aan het behoud en het herstel van het typische landschapskenmerk van de beboste heuvelkammen en de voorgestelde bosuitbreidingen vrijwaren de open kouters zo maximaal mogelijk. Bebossen leidt weliswaar leidt plaatselijk tot wijzigingen in het landschap waardoor bepaalde specifieke uitzichten zullen wijzigen maar dat kan geenszins beschouwd worden als een aantasting van het typische landschap van de Vlaamse Ardennen omdat de voorgestelde bebossing net bijdraagt aan het behoud, het herstel en de versterking van deze typische landschapskenmerken - zoals uitvoerig omschreven in de beschrijving van het vastgesteld landschapsatlasrelict en de toelichting bij het planvoorstel - en dus een positieve impact heeft op de kwaliteit van het landschap. Het realiseren van de beoogde bosontwikkeling is bovendien een geleidelijk proces waarbij het landschap over meerdere decennia zeer traag zal veranderen en veroorzaakt dus geen drastische omslag in het landschapsbeeld.
> Wijzigingen in het bosareaal (zowel in positieve als negatieve zin) zijn landgebruiksevoluties die de streek al eeuwen kenmerken. De veronderstelling dat het huidige landschap en alle huidige zichten al eeuwen ongewijzigd zouden bestaan en het landschap derhalve een statisch en onveranderlijk gegeven zou zijn is bijgevolg niet correct. Bepaalde zichten zijn vaak ook maar ontstaan als gevolg van eerdere ontbossingen of het al dan niet rechtmatig verwijderen van lijnvormige landschapselementen zoals bomenrijen of houtkanten. Op heel wat locaties is bij de afweging van de alternatieven voor bosuitbreiding terdege rekening gehouden met het behoud van welbepaalde cultuurhistorisch relevante zichtrelaties. In de toelichting bij het plan is daar telkens een uitgebreide toelichting en motivering voor opgenomen. Dit algemene en

> principiële bezwaar geeft op zich geen aanleiding tot concrete aanpassingen aan het plan. De gevallen waar op basis van andere, zeer concrete en gebiedsspecifieke bezwaren een aanpassing van de voorgestelde bosgebieden mogelijk is teneinde bijkomende of ruimere vergezichten te vrijwaren, worden besproken bij de behandeling van de gebiedsspecifieke bezwaren. (zie B.7.5, B.7.6, B.9.1, B.15.1, B.19.2)."

9.13. Hoe "het bestreden besluit onrechtstreeks manifest afbreuk doet aan de erfgoedwaarden van de geïnventariseerde cultuurhistorisch waardevolle hoeve" wordt door de verzoekende partijen niet aannemelijk gemaakt. De verwerende en tussenkomende partij merken in dit verband overigens terecht op dat erfgoedwaarden op zich niets te maken hebben met de leefbaarheid van een bedrijf. Bovendien wordt in het bestreden besluit uitdrukkelijk gesteld dat de geldende randvoorwaarden of ontwikkelingsmogelijkheden zoals bepaald in het Onroerend Erfgoeddecreet, de VCRO en (in voorkomend geval) de specifieke beschermingsbesluiten, onverminderd van toepassing blijven.

9.14. Voorts wordt de door artikel 1.1.4 VCRO vereiste belangenafweging doorheen het bestreden besluit nog uitvoerig als volgt gemotiveerd:

> "Voor wat betreft hoofddoelstelling 2 is het alternatievenonderzoek opgevat als een iteratief, participatief proces waarbij gezocht is naar de optimale manier om de gebieden te selecteren waarbinnen de Europese natuurdoelen gerealiseerd kunnen worden (in hoofdzaak bosuitbreiding). Daarbij is nagegaan in hoeverre het nodig is om deze percelen te bebossen om aan de doelstellingen inzake oppervlakte en samenhang van de bosstructuur te voldoen, dan wel dat er gemotiveerd kon worden om zones te vrijwaren van bosuitbreiding op basis van landschappelijke, ecologische of landbouwkundige argumenten. Op basis van de tijdens het terreinonderzoek en de werksessies verworven inzichten is een eerste voorstel van voorkeursscenario voor de realisatie van de Natura 2000-doelen opgesteld. Aanvullend werden de tussentijdse onderzoeksresultaten uit het lopende milieu- en landbouweffecten ingebracht en afgetoetst aan de inzichten van de experten. Het uiteindelijke voorstel van bosuitbreidingsscenario werd getoetst aan de verschillende criteria voor de instandhoudingsdoelstellingen. Daaruit blijkt dat in het ruimtelijk uitvoeringsplan voldoende oppervlakte met bestemming natuur- of bosgebied en de voorgestelde gebieden een goede ruimtelijke configuratie hebben om aan de Natura 2000-doelen te kunnen voldoen."

En:

> "(B.1.9) Een aantal bezwaarindieners stellen vragen bij de gevolgde methode om tot een voorkeursscenario voor de bosuitbreiding te komen; formuleren opmerkingen bij de tijdens het proces gehanteerde zoekzonekaarten; vinden de door het planteam gemaakte keuzes onvoldoende onderbouwd; vinden dat er sprake is van belangenvermenging omdat er met de inspraakreacties van sommige instanties, belang[g]roepen of personen meer rekening gehouden zou zijn dan bij andere; stellen dat er geen evenredige verdeling van lasten is en dat bepaalde alternatieven onvoldoende onderzocht zijn of bij voorbaat zouden uitgesloten zijn geweest door ze niet als zoekzone te definiëren.
> De Vlaamse Regering antwoordt dat het uitwerken van het bebossingscenario in het ontwerpplan het resultaat is van een iteratief proces, waarbij per perceel keuzes gemaakt worden op basis van verschillende inhoudelijke kwalitatieve beoordelingselementen zowel vanuit o.a. de bestaande feitelijke en juridische toestand, de bodem-fysische en landschappelijke kenmerken, het landbouwkundig belang, de erfgoedwaarde, de actuele en potentiële ecologische waarde, de kwalitatieve en kwantitatieve randvoorwaarden vanuit het besluit met de Natura 2000-doelen; dat het voorstel aldus het resultaat is van een dynamisch overleg met diverse inhoudelijke deskundigen binnen een multidisciplinair team op basis van in hoofdzaak ruimtelijke, ecologische, landschappelijke, cultuurhistorische en landbouwkundige criteria, dat niet herleid kan worden tot een eenvoudig schema; dat in de toelichtingsnota bij het plan de verschillende te herbestemmen zones uitgebreid toegelicht en gemotiveerd zijn teneinde maximaal inzicht te geven in de gemaakte ruimtelijke afweging per zone; dat tijdens de inspraak- en participatiemomenten door andere instanties of belanghebbenden geuite elementen steeds inhoudelijk in overweging genomen werden onafhankelijk van wie vanuit welk belang deze opmerkingen formuleerde; dat het uiteindelijke resultaat geïntegreerd werd in het ontwerp ruimtelijk uitvoeringsplan dat een uitvoerig gemotiveerd en onderbouwd voorstel voor de bosuitbreiding en de allocatie van de bosdoelen uit het Natura 2000-besluit bevat waarover de verschillende inhoudelijke deskundigen van de Vlaamse overheid een globaal evenwicht bereikten én dat voldoende rekening houdt met de diverse maatschappelijke belangen; dat het ontwerp ruimtelijk uitvoeringsplan voorwerp was van een openbaar onderzoek waarbij eenieder de mogelijkheid is geboden om gegronde argumenten in te spreken over de gemaakte keuzes en de keuzes die het expertenteam maakte inhoudelijk te bevragen; dat dit op een aantal locaties tot een heroverweving en aanpassing van de voorgestelde afbakening leidt; dat bij de behandeling van de gebiedsspecifieke inspraakreacties daarover verder is ingegaan."

9.15. In het licht van wat voorafgaat, tonen de verzoekende partijen geen schending aan van de aangevoerde rechtsregels. Waar zij voor het eerst in

haar memorie van wederantwoord de motieven uit het bestreden besluit bekritiseren, is hun betoog laattijdig en derhalve onontvankelijk.

9.16. Het middel wordt verworpen.

C. Tweede middel

Uiteenzetting van het middel

10. De verzoekende partijen voeren in een tweede middel de schending aan van artikel 23, derde lid, 4°, van de Grondwet, artikel 8 van het natuurdecreet, artikel 1.2.1 van het decreet van 5 april 1995 ‘houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid’ (DABM), alsook van het zorgvuldigheids- en materiëlemotiveringsbeginsel als algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

De verzoekende partijen stellen dat het bestreden besluit de exploitatie van de huiskavels van hun landbouwbedrijf ernstig aantast en daarmee de leefbaarheid en het bestaan van het bedrijf bedreigt, alsook een aanzienlijke netto-achteruitgang met zich meebrengt van de waardevolle natuurwaarden op het terrein. Dit ofschoon het GRUP ‘Rond Ronse’ als plandoelstelling heeft om de gronden van de familiale landbouw op lange termijn veilig te stellen door onder meer de huiskavels te vrijwaren, alsook om de natuur te beschermen. Zij lichten toe dat ingevolge de bestemmingswijzingen naar bos- en natuurgebied zes hectare percelen, die onmiddellijk bij hun bedrijf aansluiten, ongeschikt worden voor begrazing door het vee of zelfs voor het hooien van de percelen. Dit betekent een groot waardeverlies voor hun bedrijf. Door het verminderd aantal graasweiden zullen de verzoekende partijen genoodzaakt worden om het aantal runderen van hun bedrijf verhoudingsgewijze te verminderen, wat ook het bedrijfseconomisch evenwicht zal verstoren. De investeringen in de bedrijfsgebouwen zijn namelijk afgestemd op de grootte van de veestapel, die noodzakelijkerwijze vlakbij hun hoeve moet kunnen grazen. De bosuitbreidingen bemoeilijken ook de hernieuwing van hun milieuvergunning omdat zij bij de aanvraag van een nieuwe vergunning rekening zullen moeten houden met de impact van de activiteiten van het

landbouwbedrijf op de natuurlijke kenmerken van het nieuwe bos. Hetzelfde geldt voor de verscherpte natuurtoets, nu het gebied tevens deel uitmaakt van het Vlaams Ecologisch Netwerk. Het bestreden besluit doet nodeloos afbreuk aan de *sub*doelstelling 2.4 van het GRUP. Immers brengt zij de leefbaarheid en de vergunbaarheid van het familiaal landbouwbedrijf op korte termijn ernstig in het gedrang. Aangezien tweede verzoekster de opvolging ervan verzekert, is het familiaal landbouwbedrijf wel degelijk een "toekomstbestendig landbouwbedrijf" waarvan *sub*doelstelling 2.4 de bescherming beoogt.

Daarnaast betreffen de terreinen die door het bestreden besluit als natuur- en bosgebied worden herbestemd, de huiskavel van hun landbouwbedrijf. In het administratief dossier licht de plannende overheid meermaals toe dat in het licht van *sub*doelstelling 2.4 de percelen die belangrijk zijn voor landbouwbedrijven, en in het bijzonder huiskavels, maximaal dienen gevrijwaard te worden. Dit is geenszins het geval voor het landbouwbedrijf van de verzoekende partijen, nu het bestreden besluit ongeveer 6 hectare huiskavels aan de exploitatie van het bedrijf onttrekt. Huiskavels worden volgens "deelrapport 12" beschouwd als "de meest gevoelige landbouwpercelen", waarvan "de impact in de mate van het mogelijke beperkt" zou worden. Uit de kennisgeving 'nieuwe afbakening kwetsbaar gebied natuur door gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen' die de verzoekende partijen van de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) ontvingen, blijkt dat hun tot bos- en natuurgebied bestemde percelen ten onrechte niet aangemerkt worden als huiskavels. Dit is op zich al een schending van de zorgvuldigheidsplicht. De kwalificatie als huiskavel weegt immers door in de beslissingen die in het kader van de uitvoering van *sub*doelstelling 2.4 worden genomen.

Waar *sub*doelstelling 2.1 het beschermen en herstellen van de natuur vooropstelt, worden door het bestreden besluit enkel kwantitatieve bosuitbreidingen voorzien, en dit vaak ten koste van andere hoog kwalitatieve natuurwaarden die volgens deze subdoelstelling dienen te worden gevrijwaard. De bosuitbreidingen op en rond de percelen van de verzoekende partijen hebben een ernstig negatief nettoresultaat voor wat de aldaar aanwezige natuurwaarden betreft,

hetgeen ook het geval is voor vele andere bosuitbreidingen in het plangebied. De biologische waarderingskaart toont aan dat de weilanden en graslanden van de verzoekende partijen op zich reeds biologisch (zeer) waardevol zijn. Door de bestreden beslissing worden belangrijke en typerende natuurwaarden opgeofferd om puur mathematisch te voldoen aan een drang om een bepaald aantal hectaren bos bij te creëren. Volgens de verzoekende partijen gaat dit in tegen het *standstill*beginsel zoals opgenomen in artikel 1.2.1. DABM en tegen artikel 8 van het natuurdecreet.

Uit de uitvoering van de *sub*doelstellingen 2.1 en 2.4 blijkt dat deze als motieven van het bestreden besluit ook inherent incompatibel en tegenstrijdig zijn. Doordat de bestreden beslissing tevens een aanzienlijke netto-achteruitgang meebrengt voor de waardevolle natuurelementen op en rond de terreinen van de verzoekende partijen, alsook op de schaal van het integraal plangebied, schendt het bestreden besluit evenzeer artikel 8 van het natuurdecreet.

Beoordeling

11.1. Artikel 8 van het natuurdecreet is een beginselbepaling, die luidt:

> "De Vlaamse regering neemt alle nodige maatregelen ter aanvulling van de bestaande regelgeving om over het gehele grondgebied van het Vlaamse Gewest de milieukwaliteit te vrijwaren die vereist is voor het behoud van de natuur en om het *standstill*beginsel toe te passen zowel wat betreft de kwaliteit als de kwantiteit van de natuur.
> Dit *standstill*beginsel is ook van toepassing na het verstrijken van de termijn van elk beheerplan wanneer de realisatie van de beheerdoelstellingen en -maatregelen van een natuurbeheerplan als vermeld in artikel 16*octies* of de uitvoering van de beheerplannen in het kader van of in uitvoering van dit decreet of het Bosdecreet van 13 juni 1990, leidt tot een hogere natuurkwaliteit."

Het *standstill*beginsel staat eraan in de weg dat de bevoegde overheid het beschermingsniveau dat wordt geboden door de toepassing van de regelgeving in aanzienlijke mate vermindert, zonder dat er daarvoor redenen zijn die verband houden met het algemeen belang.

Een verzoekende partij die de schending van de *standstill*verplichting inroept, moet de aanzienlijke vermindering van het beschermingsniveau aantonen, hetgeen impliceert dat de mogelijke gevolgen van het bestreden besluit duidelijk en concreet uiteengezet worden, zodat kan worden beoordeeld of ze leiden tot een vermindering van het beschermingsniveau die als "aanzienlijk" kan worden beschouwd, en dat er daarvoor geen redenen zijn die verband houden met het algemeen belang. Het volstaat niet om louter te beweren dat de milieukwaliteit ingevolge een door de overheid genomen besluit zal verslechteren.

11.2. *In casu* komen de verzoekende partijen in de uiteenzetting in hun verzoekschrift niet verder dan het louter beweren dat "de bosuitbreidingen op en rond de percelen van verzoekende partijen een ernstig negatief nettoresultaat [hebben] voor wat betreft de aldaar aanwezige natuurwaarden, wat ook het geval is bij vele andere bosuitbreidingen in het plangebied". Zij betrekken de motieven van het bestreden vaststellingsbesluit, de toelichtingsnota, het plan-MER (met een passende beoordeling en verscherpte natuurtoets) en het landbouweffectrapport niet bij hun kritiek, die louter gebaseerd is op een verwijzing naar de biologische waarderingskaart.

Door aan al deze elementen voorbij te gaan, slagen de verzoekende partijen er niet in een schending van de ingeroepen rechtsregels aan te tonen. Waar zij voor het eerst in hun memorie van wederantwoord de motieven van het bestreden GRUP bekritiseren, is hun betoog laattijdig en derhalve onontvankelijk.

11.3. In zoverre de verzoekende partijen voorhouden dat de herbestemmingen van het GRUP de bestaanszekerheid van hun familiaal landbouwbedrijf ernstig in het gedrang brengen, komen zij opnieuw niet verder dan een loutere bewering. Zo concretiseren zij niet welk aandeel de herbestemde eigendommen vertegenwoordigen in de gronden die zij voor de exploitatie van hun landbouwbedrijf ter beschikking hebben. Bovendien hadden de betreffende percelen reeds onder de gelding van het gewestplan grotendeels de bestemming

bosgebied, weze het dat de voorschriften van deze gewestplanbestemming niet dezelfde zijn. De verzoekende partijen gaan ook niet in op de ter zake relevante motieven van het bestreden besluit. Zij slagen er dan ook niet in om een motiveringsgebrek of enige onzorgvuldigheid in hoofde van de plannende overheid aan te tonen.

11.4. Dat er "manifest en nodeloos afbreuk [wordt gedaan] aan plan*sub*doelstelling 2.4" omdat "huiskavels, maximaal dienen gevrijwaard te worden", wordt in het licht van het voorgaande niet aannemelijk gemaakt. Ten andere leest men in het bestreden besluit in dit verband:

> "[…] dat bij het uitwerken van het afbakeningsvoorstel er zo veel als mogelijk voor gezorgd is dat percelen die behoren bij de huiskavels van actieve landbouwbedrijfszetels maximaal gevrijwaard blijven; dat de informatie uit het landbouweffectenrapport één van de verschillende elementen was in de ruimtelijke afweging van de verschillende zoekzones; dat er in een flankerend beleid voorzien wordt met specifieke vergoedingen en overgangsbepalingen voor de landbouw; dat via de inzet van grondenbanken maximaal naar geschikte ruilgronden voor landbouwers gezocht zal worden; dat een belangrijk deel van de bosuitbreiding voorzien wordt in gebieden die op het gewestplan reeds bestemd zijn als natuur- of bos(uitbreidings)gebied en het voor die gebieden gaat om zonevreemd landbouwgebruik (van de ca. 360 ha die voor bosuitbreiding voorzien wordt heeft slechts 60% op het gewestplan een landbouwbestemming; ca. 40% van de bosuitbreiding wordt voorzien binnen gebieden die reeds een bestemming als natuur- of bos(uitbreidings)gebied hebben op de bestaande bestemmingsplannen); dat in een eerste fase gefocust zal worden op bosuitbreiding in de gebieden die reeds een groene bestemming hadden; dat voor het grootste deel van de agrarische gebieden die herbestemd worden naar bosgebied de bosbestemming pas van kracht zal worden in 2035 en er aldus een ruime overgangstermijn voorzien wordt om de nodige grondenruilen en grondverwervingen op vrijwillige basis mogelijk te maken; dat het grootste deel van de open ruimte binnen de regio bestemd blijft voor landbouw en op de totaliteit van de gebieden die bestemd zijn voor landbouw in de vier betrokken gemeenten slechts een zéér beperkt percentage van de open ruimte herbestemd wordt van agrarisch gebied naar natuur- of bosgebied en het plan aldus geenszins een structurele aantasting van de ruimtelijk-functionele agrarische structuur impliceert; dat het herbestemmen van een bepaalde oppervlakte 'agrarisch gebied' naar 'natuurgebied' of 'bosgebied' noodzakelijk is om de vastgestelde Natura 2000-doelen voor de speciale beschermingszones in het plangebied te kunnen realiseren; dat het selecteren van de gebieden voor bosuitbreiding aldus zeer zorgvuldig en met voldoende oog voor het landbouwkundig belang van deze gebieden gebeurde en de oppervlakte 'agrarisch gebied' die herbestemd wordt

naar ‘bosgebied’ beperkt is tot hetgeen minimaal nodig is om de vastgestelde Natura 2000-doelen te kunnen realiseren.”

11.5. Voorts blijkt uit de uiteenzetting in het verzoekschrift niet op afdoende wijze hoe de kennisgevingsbrief van de VLM die aan de verzoekende partijen meedeelt welke percelen van hun bedrijf volgens het Mestdecreet door de gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen als nieuw kwetsbaar gebied natuur afgebakend worden, het bestreden GRUP zou vitiëren. De toelichting in de laatste memorie van de verzoekende partijen in dit verband is laattijdig en derhalve onontvankelijk.

11.6. De hoofddoelstelling 2 van het GRUP ‘Rond Ronse’ bestaat er blijkens de toelichtingsnota in maatschappelijke meerwaarde te creëren door de verbetering van de ruimtelijke structuur. Deze doelstelling houdt in dat op basis van een integrale aanpak wordt nagegaan of en in welke mate meerwaardes, omschreven als *sub*doelstellingen (zie randnummer 3.15.2 en volgende), in het kader van dit planningsproces kunnen worden meegenomen en gerealiseerd. Dit kan door in te spelen op potenties en opgaves in domeinen als ruimte, landschap, ecologie en milieu, landbouw en erfgoed. Het gaat niet op één *sub*doelstelling geïsoleerd te bekijken, zonder rekening te houden met de andere *sub*doelstellingen.

Evenmin blijkt dat de *sub*doelstellingen “inherent incompatibel en dus tegenstrijdig met elkaar” zijn. De verschillende *sub*doelstellingen worden immers tegen elkaar afgewogen om te komen tot een geïntegreerde benadering van de ruimtelijke structuur. Dit wordt eveneens in het bestreden besluit toegelicht, als antwoord op bezwaar B.1.8 dienaangaande (zie randnummer 9.10, geciteerde overweging B.1.8).

11.7. Het middel wordt verworpen.

12. De middelen zijn ongegrond gebleken. Het beroep moet hoe dan ook als ongegrond verworpen worden.

BESLISSING

1. Het verzoek tot tussenkomst van de nv De Werkvennootschap wordt ingewilligd.

2. De Raad van State verwerpt het beroep.

3. De verzoekende partijen worden, elk voor de helft, verwezen in de kosten van het beroep tot nietigverklaring, begroot op een rolrecht van 400 euro, een bijdrage van 24 euro en een rechtsplegingsvergoeding van 770 euro, die verschuldigd is aan de verwerende partij.

De tussenkomende partij wordt verwezen in de kosten van de tussenkomst, begroot op 150 euro.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, op achtentwintig april tweeduizend vijfentwintig, door de Raad van State, Xe kamer, samengesteld uit:

Jan Clement,	kamervoorzitter,
Stephan De Taeye,	staatsraad,
David D'Hooghe,	staatsraad,

bijgestaan door

Karin Meerschaut,	griffier.

De griffier	**De voorzitter**
Karin Meerschaut	**Jan Clement**